

LIETUVISKAS SAVAITRASTIS
Išleina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užsakyti galima kiekvienu metu, nereikia
taukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

OHIO WEEKLY
Thursday in Cleveland by
Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 16

Ats. Nr. kaina 6 c.

April 20, 1950

CLEVELAND, OHIO

1950 m. balandžio 20 d.

Tel.: EN 1-4486

(35-ti metai - 35th year)

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Lietuvis pakeliui į laimėjimą

Chicagoje įvykusiose nomi-
nacinėse rinkimuose respub-
likonų sąrašą kandidatų į ap-
skrities išdėdinto vietą išrink-
tas lietuvis J. Brenza. Jis nu-
konkuravo net ligšiolinį šeri-
fą. Dabar jis į tą vietą galutin-
niuose rinkimuose turės tik vie-
ną priešininką, demokratų par-
tijos kandidatą. Sunku pasakyti
kaip seksis laimėti, nes šiaip
jau dabartiniuose nominaciniu-
ose rinkimuose demokratai gavo
daugiau kaip dvigubai daugiau
balsų už respublikonus. Betgi
balsavime dalyvavo vos apie pu-
sę turinčių balsavimo teisę. Ga-
lutiniuose rinkimuose dalyvaus
daugiau, tik nežinia į kurios
partijos pusę bus tada daugiau
linkusių.

Demokratų partijoje lietu-
viams nepavyko šį kartą jo-
kį kandidatų įtraukti. Chicagos
respublikonai, matyt, lietuvių
reikšmę daugiau įvertino.

Tiesa, ir patys lietuviai ne
visada lietuvių kandidatus
įvertina. Ir dabartiniuose rin-
kimuose kiti du lietuviai kandi-
datai negavo tiek balsų, kad
patektų į galutinius rinkimus.

AMERIKA vėl pakeitė redaktorių

Brooklyne leidžiamas savait-
raštis "AMERIKA" per dvejus
metus po astikūrimo gauna jau
ketvirtą redaktorių. Paskutini-
sis redaktorius, dr. Šerkšnas,
išbuvęs apie pusantros metų,
pasitraukė ir užleido savo vietą
A. Gražiūnui, buv. Vokietijoje
leidžiamų "ZIBURIŲ" redakcijos
nariui, kuris paskutiniu metu
gyveno Philadelphiaj ir drau-
ge su kitais buvo pradėjęs lei-
sti humoristiską laikraštį "Va-
lio", ligi šiol pasirodžiusį dar
tik vienu numeriu.

Rašytojai renkasi Bostone

Lietuvių rašytojų susirinki-
mas - suvažiavimas šaukiamas
Bostone, gegužės 6 dieną, 3:00
val. p. p., 546 East Broadway,
So. Boston 27, dr. Pilkos na-
muose. Kviečiami Amerikos Lie-
tuvų ir Lietuvių Rašytojų
Tremtinių Draugijų nariai. Ne-
galintieji atvykti prašomi bent
atsiliepti pageidavimais ar su-
manymais kurios nors iš tų
draugijų pirm-kams: J. Alek-
sandravičius, 48 Green St., Put-
nam, Conn., arba St. Santvarui,
452 E. 8th St., So. Boston,
Mass.

Rašytojai kviečiami gegužės
7 d. dalyvauti Lietuvių Teatro
atidaryme. Lietuvių Teatrui
Bostone vadovauja Henrikas
Kačinskas.

Netikėtas sutapimas: tą pa-
čią dieną Amerikoje gimsta du
lietuviški teatrai, nes ir Cle-
velande tą dieną pakelia uždan-
gą Jaunimo Teatras "Rūta".

"Padėk išvaduoti mamą iš Sibiro"

Rašo Clevelando lietuvių Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam
Sekretoriui Trygve Lie

Danutė Armonaitė, Jono Armo-
no penkiolikmetė dukrelė, Cle-
velande East High School moki-
nė, šiomis dienomis nusiuntė
laišką Jungtinių Tautų Gene-
raliniam Sekretoriui Trygve Lie
tokio turinio laišką:

Aš skaičiau laikrastyje, kad
Tamsa rengiasi keliauti į Mask-
vą pamatyti Stalina.

Prašau paprašyti jį, kad jis
paleistų mano mamą ir broliu-
ką iš vergų stovyklos Sibire ir
leistų atvykti į Jungtines Val-
stybes.

Prieš dešimtį metų mes lan-
kėmės Lietuvoje. Prasidėjo ka-
ras, rusai įsiveržė į Lietuvą ir
sulaikė mano mamą ir broliuką
Joną. Jie buvo nusiųsti į vergų
darbo stovyklą Sibire ir jie ten
tebėra.

Aš labai pasiilgau mamos ir
broliuko. Norėčiau vėl juos pa-
matyti. Prašau, pabandykite
juos išvaduoti.

Mano brolis yra 11 metų. Jis
turėtų būti Amerikos mokyklo-
je, ne vergų stovykloje. Prašau,
pabandykite jį nusiųsti namo.

Jeigu Tamsa bijai pareika-
lauti iš rusų valdininkų, kad
jis paleistų amerikiečių šeimas,
esantias vergų stovyklose, tai
Tamsa pats turėtų ten pasi-
lykti, nes Jungtinių Tautų Sek-
retorius neturėtų bijoti pasa-
kyti tiesą bet kam, Stalinui ar
Trumanui. Nesvarbu, kas jis
yra. Tamsa taip pat turėtų
bandyti išvaduoti visas šeimas
iš vergų stovyklų.

Nuosirdžiai Jūsų
DONNA ARMONAS

Jonas Armonas, gyvenęs 1554
E. 47 St., Cleveland, Thomson
Products įmonės darbininkas,
yra gimęs Bostone, taigi gimęs
Amerikos pilietis. Su tėvais bu-
vo grįžęs į Lietuvą, ten vedė,
vėl grįžo į Ameriką. Čia gimė
ir šio laiško autorė Danutė.

1939 metais Armonai vėl bu-
vo išvykę į Lietuvą paviešėti
tėviškėje ties Biržais. Pakeliui
gimė sūnus, Jonas Armonas jau-
nas.

Ką tik nuvykus, kilo karas.
Grįžti buvo jau labai keblu ir
grįžimas užtruko. 1940 metais
bolševikai užplūdo Lietuvą.

Pradžioje nors ir sunkiai, bet
dar buvo galima Amerikos pi-
lietiams išvažiuoti. Tačiau bol-
ševikai nepripažino Amerikos
pilietybės nei Armonienėi, nei
mažajam jų sūneliui. Armonie-
nė neturėjo su savim Amerikos
pilietybės dokumentų, o kada-
gi būvo gimusi Lietuvoje, tai
rusai jos nebeišleido. Taip pat
neleido išvežti ir ne Amerikoje
gimusio kūdikio.

Armonas su vyresniąja duk-
ra, kuriai tada buvo vos 5 me-
tai, iškeliavo į Ameriką, tikė-
damasis, kad iš Amerikos bus
lengviau išsivaduoti, kad išlei-
stų žmona su sūnum. Bet...

Po kelių laiko Armonas paty-
rė, kad jo žmona su kūdikiu
jau Sibire... Už ką juos ištrė-
mė? Kuo jie nusikalto? Vien
tik tuo, kad vyras ir tėvas yra

Amerikoje...

Armonas dėjo daug pastan-
gų per Valstybės Departamen-
tą ir kitais keliais išvaduoti sū-
nui ir žmonai, bet tos pastangos
nesusilaukė jokio atgarsio.

Nuo žmonos yra gavęs kele-
tą trumpų laiškelių, iš kurių ne-
daug ką galima sužinoti. Tik
tiek, kad gyvena krašte, kur
praktiškai nėra jokios civiliza-
cijos, žmonės gyvena kaip vil-
kai... Žiemą būna šaltio apie
50 laipsnių žemiau nulio. Žmo-
nės privalo ištisias dienas kirsti
medžius, gaudami vos svarą
duonos.

Armono sūnus dabar jau 11
metų. Per visą tą laiką Armo-
nas tegalėjo nusiųsti jiems ke-
lis mažus siuntinėlius. Jau ilgo-
kas laikas, kaip iš jų vėl nebe-
gauna jokios žinios...

Šį laišką su plačiais paaiški-
nimais pirmąjame puslapyje iš-
spausdino šio sekmadienio CLE-
VELAND PLAIN DEALER.
Prie straipsnio tęsinio kitame
puslapyje įdėta Armono su duk-
rele ir Armonienės fotografijos.
Po fotografijomis padėtas
parašas: "RUSIJOS GELEŽINĖ
UŽDANGA skiria Barborą Armo-
nienę nuo jos vyro Jono ir
dukters Danutės. Armonienė,

buvusi Clevelando gyventoja,
yra Sibiro darbo stovykloje su
sūneliu Jonu."

Ką j tai pasakys Maskvos
agentai?

Bimba ir Co. vis dar drįsta
tvirtinti, kad visos kalbos apie
deportacijas į Sibirą yra melas,
kad jokių deportacijų nėra, o
jeigu vienas kitas ir išsiunčia-
mas, tai tik koks nors "liaudies
priešas" arba... išvyksta savo
noru, nes juk Sibiras esąs da-
bar... naujos pažangos kraš-
tas.

Galima laukti, kad jie ir da-
bar pasakys, jog jokios Armo-
nienės nėra, gal net ir Armono
Clevelande nėra... Kad visa
tai — hitlerininkų melas?...
Ką gi kita jie galėtų pasaky-
ti... Juk nepasakys, kad Armo-
nai kokie kapitalistai, nepasa-
kys taip pat, kad iš Amerikos
į Lietuvą pasisvečiuoti atvyku-
si Amerikos darbininkė su ma-
žų kūdikiu buvo "galingajai
Sovietų Sąjungai" ar "Lietu-
vos liaudžiai" pavojingas prie-
šas...

Ligi šiol mūsų laikai "progre-
syvieji" akiai kartojo panašias
nesąmones. Nejaugi "progre-
syvumas" pasižymi tik aklu mask-
vinų čekistų darbų pateisinimu?

AMERIKOS ATSAKYMAS

Valstybės Departamentas jau
parengė notą sovietams dėl jų
protesto prieš Amerikos lėktuvo
"įskridimą į Sovietų teritoriją".

Atsakymas duodamas tik su-
rinkus visas žinias apie dingu-
sį lėktuvą. Valstybės Departa-
mentas priėjo išvados, kad din-
gas lėktuvas ne tik negalėjo
šaudyti sovietų naikintuvų nu-
skridęs į Latviją, nes neturėjo
kuo šaudyti, bet kad jis ir iš
viso Latvijos greičiausiai nebu-
vo pasiekęs. Jeigu jis būtų pa-
klydęs, tai vis dėlto besikrida-
mas net ligi Latvijos būtų bu-
vęs laivų pastebėtas. O dabar
niekas jo Latvijos skrendančio
nematė. Vienintelė spėjama to

lėktuvo liekana rastas plaustas,
užtiktas ne ties Latvija, o ties
Svedija. Taigi daroma išvada,
kad rusų lakūnai pašovė negin-
kuotą Amerikos lėktuvą Balti-
jos jūroje.

Todėl Valstybės Departamen-
tas ne tik atmeta Višinskio
protestą, bet reikalauja griež-
tai nubauti lėktuvą pašovusius
lakūnus ir atlygti už lėktu-
vą bei išmokėti kompensaciją
žuvusių lakūnų šeimoms.

Nežinia, koks bus Maskvos
atsiliepimas į tai. Tuo tarpu
girdėti tik tiek, kad šaudžiusie-
ji lakūnai ne tik nebaudžiami,
bet net ordinais už tai apdova-
noti...

KEISTAS SUSITARIMAS LENKIOJE

Dabartinė Lenkijos valdžia
skelbia, kad susitarė su katali-
kų vyskupais dėl Katalikų
Bažnyčios padėties Lenkijoje.
Esą, katalikų mokykloms pri-
pažįstamos lygios teisės, kaip
ir valstybinėms, mokyklose lei-
žiama dėstyti religiją (bet pro-
gramą nustato valdžios atsto-
vai drauge su vyskupais). Vys-
kupai pažadėję gauti Vatikano
sutikimą steigti naujas vysku-
pijas dabar prie Lenkijos pri-
skirtose Vokietijos dalyse. Tarp
kita ko, vyskupai pasidavėje
kovoti prieš kiekvieną judėjimą,
kovoiantį už buvusių Vokie-
tijos sričių grąžinimą Vokie-
tijai...

Bet šis "susitarimas" atrodo
atsiradęs keistose aplinkybėse.
Kardinolas Sapieha šiuo metu
yra išvykęs į Romą, jubiliejinių
metų proga. Jis apie tą "susita-
rimą" nesutinka nieko pasaka-
tyti. Iš Vatikano slugsnių pra-
sitariama, kad tenai apie tą "su-
sitarimą" lyg ir nieko nežinoma.
Visiems atrodo keista, kad trys
vyskupai pasirašė (?) tokį ko-
munistinei valdžiai aiškiai nau-
dingą susitarimą ne tik be kon-
takto su Vatikanu, bet ir ne-
sant namie vyriausiaim Lenki-
jos dvasininkui kardinolui Sa-
piehai.

Susidaro įspūdis, kad tasai
"susitarimas" yra viena bolše-
vikiškų suktybė lengvatikiams
apgaučiai.

Lietuvių Dailės parodą atidarant WATERBURY

Balandžio 22 dieną atidaro-
ma Lietuvių Dailės Paroda Wa-
terbury. Ji visa atgabenta iš
New Yorko, kur pernai ji buvo
išstatyta per 6 savaites muzie-
jų New York Hall of Science.
Šį kartą ji truks tik dvi savai-
tes.

Parodos organizatoriai, rūpi-
damiesi josios kelione po lietu-
vių kolonijas, siekia kelių tiks-
lų: pirma, kad patys lietuviai
išgytų didesnio pasitikėjimo sa-
vimi ir savo kultūra, ir antra,
kad parodytų kitataučiams, jog
mūsų kultūrinis lobynas yra
vertas dėmesio ir pagarbos. Ka-
dangi paroda sudaro ne vienos
kurios srovės kapitalą, o visų
geros valios lietuvių dvasinį
turtingumą, tai ją pristato visuome-
nei atitinkamas komitetas. Į jį
įeina: miesto majoras Snyder,
bibliotekos vedėja E. Barrit,
adv. Talbot, dailininkas James
Schlegel, skulptorius Wade White,
miesto muziejaus direktori-
us Hodden, miesto mokyklų
viršininkas Moran, kun. R. An-
derson, kun. V. Ražaitis, dr.
Vileišis, prof. Žilinskas, dr. Ja-
saitis, Saulaitienė, dail. Krasaus-
kas, J. Stulginskaitė, dr. Colney
Laureckienė, J. Mačiulis, S. Ge-
onaitis, V. Vaitkus, dail. V.
Raciarskas, Komitetas kreipėsi
į Connecticuto valstybės lietu-
vių, kad jie savo aukomis
paremtų parodą, nes įėjimas į
parodą bus nemokamas ir nėra
jokiu kitų šaltinių išlaidoms
padengti. Tuo tikslu Komitetas
pasiskelbė tokio turinio atsišau-
kimą:

"Klaikus Lietuvos likimas iš-
sklaidė po visą pasaulį tūkstan-
čius lietuvių. Tie tūkstantčiai iš-
tremtųjų, nešdami ilgesį sa-
vimi ir tėvynės žemei, nešėsi pa-
saulin ištermę, sugebėjusius ir
darbo meilę. Jų dienos, praleis-
tos kovoje dėl gyvybės įvairiuose
Europos kraštuose, duoda
daugybę pavyzdžių, įrodančių,
jog lietuvių, keliaudami trem-
ties keliais, žvelgė priekiu, ug-

dė savo skonį kultūrai ir be pa-
liovos ieškojo šaltinių kūrybai.
Eilėje jų atliktų darbų piri-
ma vieta stovi lietuvių daili-
ninkų pasirodymas, atliktas
Vokietijoje, įspūdingoje dailės
parodoje, Hanau 1947 metais.
Tą parodą gėrėjosi visi, kurie
matydami kone tragiškas kūrė-
jų darbo ir gyvenimo sąlygas,
galėjo suprasti tikrąją jų įkvė-
pimo versmę.

Ir štai visas didysis lobynas
dabar ateina pasirodyti Water-
bury ir jo apylinkių gyventoi-
jams. Ateina su tikslu išskirti
žmonėms didį Lietuvos skaus-
mą, jos teisių paniekimą ir
jos pavergimą.

Tojo lobyno kelionė Ameri-
kon ir Waterburin nebuvo leng-
va. Jis galėjo atėti tik tvirtu
įsitikinimu, kad visa Amerikos
lietuvių visuomenė ir kiti Ame-
rikos gyventojai pareikš savo
jautrų pritarimą ir jį visokerio-
pai parems.

Lietuvių Dailės Paroda yra
brangi proga lietuviams prasi-
versti kultūros balsu į pasaulį
ir suteikti jam pavaišduoti lie-
tuvio ir žmogaus laisvės trė-
kimą.

Mes kviečiame visus Con-
necticut valstybės gyventojus ap-
lankyti ir paremti Lietuvių Dailės
Parodą Waterbury."

Parodos biudžetas sudaro tik
apie 1,200 dol. Neatrod, kad
šioji kukli suma būtų Waterbu-
rio ir Connecticuto lietuviams
"neįkandama". Komitetas yra
pasitęsęs kelis šimtus laiškų
žinomiems asmenims, prašydamas
paramos. Reikia manyti,
kad jų dosnumas neapvils Ko-
miteto.

Parodos proga yra išleista
specialūs atvirukai su antikomu-
nistiniais šūkiais ir vaizdais.

Tegul nepasilikis nė vieno lie-
tuvio Waterbury, kurs neaplan-
tytų Lietuvos Dailės Parodos.
Ji atdara darbo dienomis: nuo
9 val. ryto iki 9 val. vakaro,
sekmadieniais: nuo 1 iki 6 val.
p. p.

SENAT. CONNALLY PASIŪLYMAS

Senato Užsienių Politikos Ko-
misijos Pirmininkas iškėlė nau-
ją sumanymą, kurio tikslas yra
geriau užtikrinti abiejų partijų
bendradarbiavimą užsienių poli-
tikos reikaluose. Jis pasiūlė per-
organizuoti Užsienių Politikos
Komisiją į aštuonias subkomi-
sijas, kurios būtų sudarytos iš
abiejų partijų atstovų ir ku-
rioms būtų paskirstyti "kiek-
vieno pasaulio kampelio" poli-
tikos klausimai, dėl kurių tos
subkomisijos turėtų nuolatinį
kontaktą su atitinkamais Vals-
tybės Sekretoriaus padėjėjais.
Tuo būdu nė vienas užsienių po-
litikos klausimas neliuktų iš-
spręstas nedalyvaujant abiejų
partijų atstovams.

Tą sumanymą lygiai entuzias-
tingai sutiko Valstybės Depar-
tamentas, lygiai abiejų partijų
atstovai Užsienių Politikos Ko-
misijoje. Respublikonas senato-
rius Henry Cabot Lodge, jr.,

iš Massachusetts, ypač karštai
sveikino tą sumanymą sakydama-
mas, kad tai geriausiai užtikri-
na abiejų partijų dalyvavimą
sprendime politikos klausimų
tada, kai dar galima apgalvoti,
o ne tada, kai jie jau nebepatai-
somi.

Tai bus bene geriausia prie-
monė apsaugoti nuo sąmonin-
gai ar nesąmoningai Maskvos
imperializmui palankių nuomo-
nių įtakos planuojant šios ša-
lies užsienių politiką. Žinoma,
ir tai ne visada apsaugos nuo
klaidų, nes ne naujiena, kad di-
žiausi antikomunistai yra ne
kartą pasitarnavę Maskvai, vi-
sai to nehorėdami, o tik dėl ne-
supratimo, kad tai yra Maskvos
politika. Bet šiais laikais taip
daug akių jau yra atsivėrę, kad
didiesiam abiejų partijų atsto-
vų skaičiui dalyvaujant politi-
kos nustatyme, tokios klaidos
beveik nebegalėtų pasikartoti.

SIOJE ŠALYJE

PREZIDENTAS TRUMANAS
nepasirašė įstatymo, kuriuo bu-
vo numatyta atpalaiduoti nuo
federalinės kontrolės vadinamas
natūralinio gaso tiekimo "ne-
priklausomas" įmonės. Visuo-
menėje vyravo įsitikinimas, kad
jeigu tas įstatymas bus pasira-
šytas, tai daugelyje vietų (jų
tarpe ir Ohio valstybėje) pa-
brangs gasas. Daugelis namų
savininkų, kurie jau buvo už-
simoję įvesti šiluminę šildymo
įtaisus, išgirdę, kad yra priim-
tas toks įstatymas, susilaikė.

To įstatymo sumanytojas bu-
vo senatorius Robert S. Kerr,
iš Oklahamos. Sakoma, kad jis
pats yra stipriai suinteresuotas
tose bendrovėse. Nors jis aiš-
kino, kad panaikinus valdžios
kontrolę, konkurencija kainas
dar numušianti, bet gaso varto-
tojai tuo ne labai tikėjo. Ne-
patikėjo tuo ir prezidentas. Na-
tūralinis gasas nėra tokia prekė,
kuria galima kur nori nu-
kreipti ir kur nori parduoti.

Kuri bendrovė jau kur turi įsi-
rengusi gasui perduoti vamz-
džius (pipe-lines), ten jau ki-
tai bendrovei jokių būdų nebe-
apsimokės atėit konkuruoti. To-
kiu būdu natūralinio gaso šalti-
nių savininkai kiekvienas sa-
vo teritorijoje yra monopolis-
tai ir tik valdžios kontrolė gali
sulaikyti nuo kainų kėlimo.

Dėl šio įstatymo nebuvo par-
tijose viendoms nuomonės: bu-
vo demokratų ir respublikonų,
kurie balsavo už jį, buvo ir vie-
nų ir kitų, kurie balsavo prieš.
Pats įstatymo sumanytojas de-
mokratas. Tačiau prezidentas
šiuo atveju stėjo vartotojų pu-
sėn. Be abejo, ir jis atsižvelgė
į tai, kad rudenį kongreso rin-
kimai ir gaso vartotojai turi
daugiau balsų, negu jo parda-
vėjai.

Įstatymo šalininkai priekaiš-
tauja prezidentui, esą, jeigu jis
taip labai nori įsisteiti platiam
žmonių sluoksniams, tai tegul
mažina akcizo ir kitus mokes-
čius: tada dar daugiau balsų
gaus! Bet nereikia užmiršti, jog
mokesčiai eina valstybės rei-
kalams, gi padidinta gaso kai-
na papildytų tik gaso šaltinių
savininkų kišenes...

Nenumatoma, kad Kongre-
sas "perbalsuotų" prezidento
veto, kadangi ir Kongrese tas
įstatymas vos vos "pralindo":
Senate už jį balsavo 44 prieš
38, o Atstovų Rūmuose tik 176
prieš 174.

CHRYSLERIO STREIKAS, ku-
ris buvo jau beveik besibaigias,
vėl užkūlio: unija atmetė ben-
drovės galutinį pasiūlymą dėl
pensijų sutvarkymo. Priežastis:
bendrovės vadovybės pasiūly-
mas sudaro pavojų darbininkui
netekti pensijos kredito, jeigu
jis bent dvejus metus bus pasi-
traukęs iš darbo, o be to, uni-
ja pasipriešino priverstiniam
paleidimui į pensiją darbininkų,
sulaukusių 68 metų. Bendrovė
tvirtina, kad šitoks unijos pa-
siūlymas reikšias, kad ji turin-
ti kitų — politinių ar dar ki-
tokių — tikslų tyčia streikui
prateisti.

Antikomunistinės informacijos ženkelis

Lietuvių Tremtinių Draugija Waterbury, Conn., išleido žymaus lietuvių dailininko nupieštą antikomunistinės informacijos ženklį. Ženklas yra spalvotas, maždaug normalaus pašto ženklo didumo.

Antikomunistinės informacijos ženklelis turi tikslą per visą pasaulį skleisti informaciją, kad komunizmas išnaikina tautas ir kad Lietuva yra komunizmo vergijoje.

Šis ženklas lipintinas įvairios korespondencijos vokuose, ant siuntinių, atvirukų, laiškų, raštų ir t. t. Jis su siunčiamą ir gaunama korespondencija turi eiti per rankų rankas ir visų dėmesį atkreipti, kas yra komunizmas.

Antikomunistinės informacijos ženklelio nereikia lipinti toje voko vietoje, kurioje turi būti lipinamas tikrasis pašto ženklas.

Ženklelis tuo tarpu gaunamas Waterbury Lietuvių Tremtinių Draugijoje: Lithuanian Society of Former DPs, P. O. Box 64, Waterbury, Conn.

Ženklelių įsigyti kviečiami visi tremtiniai ir visi kiti patriotai lietuviai bei jų organizacijos.

Įsigyti turėtų ko didžiausią ženklelių kiekį siųsti savo pažįstamiems visuose pasaulio kraštuose, kad ir jie galėtų tą ženklelių lipinti ir skleisti antikomunistinę informaciją.

Tremtinių Draugija antiko-

munistinės informacijos ženklelių taip patina: už 1 dolerį siunčia 3 lapus (po 54 ženklelius kiekviename lape), iš viso 162 ženklai.

Antikomunistinės informacijos ženklelio išleidimo išlaidas padengus, visas pelnas, jei jo bus gauta, Draugijos bus padalinamas Lietuvos laisvinimo (Tautos Fondui) ir lietuvių kultūriniam reikalams. Tremtinių Draugija šia visa akcija pati sau nesiekia jokios medžiaginės naudos.

P. S. Clevelandiečiai ženklelių gali gauti DIRVOJE.

BIUROKRATIZMO AUKOS

Žinomas Vytauto Didžiojo Universiteto tarptautinės teisės profesorius Domas Krivickas buvo Bremerhavene išlaipintas iš laivo ir su visa manta grąžintas į Raststättą. Nors tikroji priežastis ir nebuvo paskelbta, tačiau manoma, kad jis buvo grąžintas dėl to, jog prancūzų saugumo įstaigų išduotas pažymėjimas paseno ir nustojo galios.

Argi atitinkamos įstaigos, prieš išleidamos žmogų į kelionę, negali patikrinti visų dokumentų? Dėl tokio raštininkų neapsižiūrėjimo kelios šeimos turi praleisti keletą mėnesių tarp "dangaus ir žemės".

(LIETUVIS)

Detroit, Mich., Naujienos

ALTS 4-TO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Balandžio 23 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p., įvyks Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos 4-to skyriaus mėnesinis susirinkimas, šv. Antano parapijos mokykloje, 25th St. ir Vernon Hwy. Šis bus paskutinis susirinkimas prieš gegužės 7 d. Dambrauskaitės ir Baranausko koncertą, todėl bus svarbių reikalų svarstyti.

Valdyba

RADIJO KLUBO KONCERTAS BUVO ĮSPUDINGAS

Ir vėl Radijo Klubų choro dirigentas komp. Br. Budriūnas mums įrodė, kad jo muzikinės jėgos yra didelės. Balandžio 16 d. jo vedamas choras pasirodė visiškai meistriškai. Tai ne mažo vienos nuomonės. Su šia mintimi sutiko ir sveitimautės, kaip International Instituto naujo namo statybos direktorė Mrs. Ellis Sickles ir Michigan Commission on Displaced Persons generalinė sekretorė Florence Cassidy. Šios moterys seniai dirba socialinėse agentūrose ir joms tenka dalyvauti įvairiuose rengimuose, ypač tautiniuose. Po programos jos nuėjo už scenos pasveikinti dirigentą ir paskui pareišė mums savo pasitenkinimą dalyvavimu koncerte ir savo susižavėjimą lietuviška daina bei tautiniais šokiais. Kaip jos sako, nors žodžių ir nesupranta, bet galime matyti ir suprasti, kad dainos atliekamos meistriškai, labai tvarkingai ir gražiai.

Tautiniai šokiai nepaprastai sužavėjo visus. Jie buvo atlikti taip tiksliai ir plastiškai, kad net kvapą užima. "Malūnas" tai yra mūsų pasididžiavimas. Juo žavisi ne tik lietuviai, bet ir amerikiečiai.

Valencija Stepulionytė gerai padainavo "Muzetos valsa" iš operos "Bohema" G. Puccini ir "Na tai kas" K. Kavecko. Ši jaunutė, vos šešioliktus metus einanti solistė turi pilną teisę pretenduoti į dainos pasaulį. Ji nenutrūkiamai lavina savo balsą.

Duetas "Valio, valūze" M. Petrausko ir "Nesek sau rožės prie kasų" Paulausko dainavo

amerikiečiai. "Praded aušrelė aušti" buvo šokama chorui dainuojant. Šis šokis priminė Nemuno bangas. Nejučiomis siela nukilo ten toli į tėvynę, tarp miškų, lankosna prie Nemunėlės... Jis ir buvo išauktas pakartoti. Dar buvo pašokta Polka, kuri jau buvo žemesnės kvalifikacijos.

Pirmoje dalyje mišrus choras įspūdingiausiai padainavo "Stikliukėlis" J. Karoso ir "O Nemune" Br. Budriūno. Antroje dalyje puikiai atliko "Miškų gėlė" R. Sweney, "Apynėlis" St. Šimkaus ir "Gyvent" Br. Budriūno.

Motėrų choras nepasireiškė dideliu įspūdingumu. Iš trijų dainų gal geriausia galima pripažinti "Ta mūs seselė".

Vyrų choras pasirodė su keturiomis dainomis: "Ramenovės maršas" E. Gailevičiaus, "Per naktelę šokau" J. Žilevičiaus, "O dalele" B. Vasilausko ir "I kovą" A. Račiūno. Vyrų chorui labai sekėsi, buvo išskirti kartoti "I kovą".

Solo dainavo Aldona Molytė, Valencija Stepulionytė ir Kazys Stašaitis. A. Molytė padainavo dvi dainas: "Meilė" A. Farwell ir "Dukružėlė" P. Sarpaliaus. A. Molytės balsas gražus, švelnus, bet į aukštas sokes mums savo pasitenkinimą dalyvavimu koncerte ir savo susižavėjimą lietuviška daina bei tautiniais šokiais. Kaip jos sako, nors žodžių ir nesupranta, bet galime matyti ir suprasti, kad dainos atliekamos meistriškai, labai tvarkingai ir gražiai.

Valencija Stepulionytė gerai padainavo "Muzetos valsa" iš operos "Bohema" G. Puccini ir "Na tai kas" K. Kavecko. Ši jaunutė, vos šešioliktus metus einanti solistė turi pilną teisę pretenduoti į dainos pasaulį. Ji nenutrūkiamai lavina savo balsą.

Duetas "Valio, valūze" M. Petrausko ir "Nesek sau rožės prie kasų" Paulausko dainavo

V. Stepulionytė ir K. Stašaitis. Jų abiejų švelnūs balsai (soprano ir tenoras) puikiai liejosi ir daina išėjo žavi. "Nesek sau rožės prie kasų" kėlė ypatingo džiaugsmo.

Visas dainas choristai ir solistai dainavo atmintinai. Vien tik choras davė 15 dainų.

Solistams ir chorui akompanavo Br. Budriūnas, El. Dai-lydaitė ir Evel. Balevičiūtė.

Programai baigiantis, Radijo Klubo pirmin. Helen Rauby padėjo scenos dalyviams, ypač dirig. Br. Budriūnui ir šokių vedėjai H. Zaganevičienei.

Po programos buvo šokiai, kuriems grojo lietuvių Stark orkestras ir veikė bufietas.

Koncerto rengimo komisią sudarė: Helen Rauby, Justas Pilka ir Antanas Ramutis.

MIRĖ S. DAMBRAUSKIENĖS TĖVELIS

Vos pernai vasarą atvykęs iš britų zonos Sofijos Dambrauskienės tėvelis Dambra buvo susirgęs ir mirė. Palaidotas Mt. Olivet kapuose. Gilios užuojautos p. Dambrauskienė.

DR. PADALSKIUI SUTEIKTA PROFESORIAUS LAIPSNIS

Dr. P. Padalskis jau antri metai dėsto University of Detroit. Jam šiomis dienomis suteiktas Extra Ordinary Degree, t. y. extraordinarinio profesoriaus laipsnis.

M. Sims

PADEKA

Nepalstantiems DP Globėjams — Doktorui Jonui J. Sims ir Ponai Marijai Sims, padariusiems mums garantijas ir davusiems galimybę atvykti Amerikon nuoširdžią ir gilią padėką reiškia

Gerulaitienė su vaikais

Baltimorės naujienos

TRADICINĖ AŽUOLO LANKYMO ŠVENTĖ

Baltimorės lietuvių draugijų taryba gegužės 28 d. rengia savo tradicinę metinę ažuolo lankymo šventę, kuri įvyks gražioje Marylando sostinėje Annapolyje. Ažuolas yra atvežtas iš Lietuvos 1936 m. gegužės 17 d. ir pasodintas labai išskilingai. Šventės minėjime dalyvaudavo ir Marylando gubernatoriaus, o taip pat Lietuvos Pasiuntinybės atstovas ir daug kitų žymių žmonių. Šiais metais šventėms irgi tikime, kad dalyvaus daug garbingų asmenų.

Po oficialiosios dalies prie ažuolo visi dalyviai sugrįš į Baltimorę, Lietuvių Svetainės salėn, kur bus tęsiama linksmoji dalis — šokiai.

Visi dalyviai kviečiami vykti į Anapolį savomis susisiekimo priemonėmis, o jų neturinrintieji nuo Lietuvių Svetainės bus vežami ten ir atgal specialiais, šventei pasamdytais autobusais.

Tikimasi, kad šioje šventėje gausiai dalyvaus naujakuriai.

PASIRUOŠIMAS SLA SEIMUI

Birželio 26-30 dienomis čia įvyks SLA Seimas. Seimo rengimo komisijoje paruošiamieji darbai jau pradėti. Minėton komisijon savo atstovus atsiuntė šios vietinės organizacijos: DLK Mindaugo ir Kęstutis pašalinių draugijos, Atletų Klubas, Liet. Moterų Piliečių Klubas, Dainos Draugija, Legijonierų Postas 154 Nr. ir manoma, kad dar prisidės Lietuvių Svetainės akc. bendrovė bei Amalgamiečių Lietuvių 218 skyrius ir kt.

Lankstesniai ir našesniai darbai yra sudarytos kelios pakomisės, kurių kiekviena dirba savo srityje.

SEIMO RENGIMO KOMISIJAI PIRMININKAUJA SLA PIRM-KAS ADV.

W. F. Laukaitis ir Leo Weisengoff, sekretoriumi yra Z. Gapšys, išd.-vicepirm. P. Jakubs, ir ri V. Lukas.

Susipažinimo komisiją sudaro šie asmenys: Z. Gapšys, A. Lukas, V. Velžis ir R. Laukaitis. Koncerto: J. Laukaitienė, M. Starinskas ir W. Urbonas. Programos: L. Weisengoff, T. Žigas, A. Mathews ir P. Jakubs. Kvietimų: V. Velžis ir S. Butkus.

Seimas posėdžiaus labai puošnioje Lord Baltimore Hotel patalpoje.

Meninę programą atliks Dainos Draugija.

L. SVETAINĖS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Balandžio 13 d. Lietuvių Svetainės patalpoje įvyko Svetainės direktorių susirinkimas, kuriame buvo priimta pereitų metų apyskaita ir išnagrinėti sunkumai, susidariusieji tvarkant Svetainės reikalus. Pažadėta visą dėmesį kreipti į tai, kad nepažeidžiamos sumos apyskaitoje kitais metais išsilygintų ir iš apyskaitos dingtų.

Svetainės valdybą šiais metais sudaro šie asmenys: pirmininkas V. Velžis, vicepirm. P. Laščauskas, sekret. Ad. Baudrys, kasininkas St. Mikuckis ir protokol. sekret. G. Matulionis.

Nesusipratimų pradžia...

Naslė su mažais vaikais Ona Kunkulienė gyvena tremtinių stovykloje, Vokietijoje, ir kas mėnesį gauna siuntinius.

Siunčia juos teta iš Amerikos. Įdeda ji rūbų, maisto ir kartais net žaislų Kunkuliukams. Iš geros širdies į kožną siuntinį įdeda dar dolerį, kad Kunkulienė, vaikas susirgus, turėtų pinigų vaistams.

Apie tą dolerį teta savo laiške parašo: — "paieškok tos raudonos blizkutes kišenėlę, rasi, kas tau gyvenime gali prireikti..."

Bet šitas sakinyss tuoj pradedo eiti per valdžios įstaigas šitokiū būdu:

Slaptai. Liečia: Bandyamas įveikti kontrabandos keliu svetimą valiutą į tremtinių stovyklą.

Siunčiame ištrauką iš laiško birželio 15 dienos, Onai Kunkulienė iš USA:

— "paieškok tos raudonos blizkutes kišenėlę, rasi, kas tau gyvenime gali prireikti". —

Prašome prieš įteikiant Kunkulienėi pakietą prie jos įj patikrinti ir pranešti Saugumo skyriui, kokios akcijos imtasi jos nubaudimui. —

Išgąsdinta Kunkulienė rašo tetai: —

"gavau pakietą neapvogtą, labai ačiū, tik nerašyk taip smulkiai". —

Gauja iš tetos vėl laiška. Piršto didumo raidėm parašyta: —

"rašau šitą gromatą didelėm raidėm, stambiau rašyti jau nebeįstengiu, išėina daug popierio ir paštas brangiai kainuoja. Išsiunčiau tau vėl pakietą, vienoji siūla špiliukę įvyniota geras dalykas, o tam senam bruslote tai gerai paieškok po pamušalu, rasi juodai dienai, kaiminka davė nuo savęs."

Kunkuliukai laksto po stovyklą šaukdami:

WATERBURY CONN

Kai 1949 metų pradžioje lietuvių dainininkai koncertavo Anglijoje, tada anglų spauda rašė: "Aš pirmą kartą mano gyvenime girdėjau tokį puikų tenorą Stasį Baranauską" (Consett Guardian, 1949, vasario 17).

"Stasio Baranausko balsas taip puikiai primena garsųjį Caruso jo jaunystės dienose (The Telegram, 1949, vasario 18). "Ar kas gali geriau išdainuoti La Tosca Butterfly, Il Traviatore, kaip tas milžiniškos jėgos tenoras Stasys Baranauskas (The Times, 1949, vasario 17).

O apie Antaniną Dambrauskaitę mirgėjo anglų spauda šitokiais atsiliepimais: "Ta dainininkė turi, sakytum, Dievo padovanotą balsą. Ji taip gražiai čiai ji valdo ir taip įspūdingai atlieka arijas, jog klausytojas pasaksta grožyje ir susižavėjime" (Consett Guardian, 1949, vasario 17).

"Yra dainininkų, kurie nu-

vargina klausytojus. Bet tyras, aukštas, niuansuotas Antaninos Dambrauskaitės sopranas kaž kaip pripildo kiekvieną gyvenimą, pasitenkinimu ir neįkainojamam pasigėrėjimui" (The Times, 1949, vasario 18).

Šie du dainininkai, taip sužavėję išleptą anglų publiką, pasirodys didžiuliam koncerte Waterbury, balandžio 30 dieną, 6:30 val., parapijos salėje. Jie atliks geriausią savo repertuarą, perpildytą lietuviškomis dainomis ir žinomaisiais operų arijomis. Šis koncertas skirtas visiem Connecticut lietuviams. Pažymėtina, kad koncerto metu dar bus atdara ir Lietuvių Dailės Paroda. Atvykę į koncertą iš toliau, ta pačia proga galės aplankyti ir parodą.

Šitoks koncertas bus pirmas Waterbury ir visoje Naujojoje Anglijoje. Tik reikia apgalvauti, kad koncerto rengėjai negavo didesnės salės tokiai lietuvių kultūrinei manifestacijai. Šiuos dainininkus ne tik daugumai lietuvių norėtųsi išgirsti, bet juos reikėtų parodyti ir kitatautiems, bet tam reikia atitinkamės vietos.

J. A.

LIETUVIO atstovas Amerikoje — St. Nasvytis, 4579 W. 157th St., Cleveland, Ohio. Prenumerata mėnesiui 50c.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Balandžio 18 d. į New Yorką laivu "General Taylor" atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Andrašiūnas Veronika, Danutė, Algirdas, Genovaitė, Danguolė — Cleveland, Ohio.

Augėnas Kazys — Hartford, Conn.

Baitis Henrikas, Elzė, Harmutė — Winnet, Mont.

Balys Antanas — New York, N.Y.

Baranauskas Juozas — Kennebunk Port, Maine.

Bendžiūtė Stasė — Watertown, Conn.

Betkauskas Juozas, Eugenija, Lakštonė, Zita — Philadelphia, Pa.

Blukytė Juzė — Chicago, Ill.

Kun. Kukuras Voldemaras — Columbus, Ohio.

Debesiūnas Juozas, Bronė, Anelė, Danutė — Philadelphia, Pa.

Dragunaitis Juozas, Marija — Toledo, Ohio.

Dubauskas Jonas, Juozas — Chicago, Ill.

Damašius Jonas, Marija, Egnas, Jarda, Lilija — Preston, Md.

Federavičius Ingrida, Algirdas — Philadelphia, Pa.

Grauzinytė Aldona — Cleveland, Ohio.

Gricius Kazys — Westfield, Mass.

Gudaitis Jurgis, Kazė, Gražina, Danutė — Torrington, Conn.

Ivinskienė Aurelija — Chicago, Ill.

Jezerkas Juozas, Stefanija — Fond Du Lac, Wisc.

Juknevičius Jonas, Elena, Dalia — Chicago, Ill.

Juozapavičius Petras — Pittsburgh, Pa.

Jurevičius Leonardas, Anastazija, Zenonas, Emilija — Elizabeth, N.J.

Jusys Juozas, Ona — Easthampton, Mass.

Kadžiulis Marta, Algis, Katarina — Chicago, Ill.

Kidolius Vytautas, Pranas — Brooklyn, N.Y.

Kijauskas Pijus, Marija, Gediminas, Juozas, Algirdas, Stasė — Cleveland, Ohio.

Kirmonas, Pranas, Juozapa — Westfield, Mass.

Kun. Kirvelaitis Pijus — Chicago, Ill.

Kilčius Juozas — Chicago, Ill.

— Pakietą gausim, pakietą gausim!

O Kunkulienė sėdi ant suolo ir verkia.

Bijo, kad gali pakenkti emigracijai.

V. Skinka

Kovalčiukaitė Virginija — Scottville, Mich.

Kun. Korsakas Julijonas — Chicago, Ill.

Kukutis Gabrielė, Ramutė — Detroit, Mich.

Kuzmickis Mykolas, Ona — Wilkes Barre, Pa.

Lapurka Juozas — Kearny, N.J.

Lazdauskas Henrikas — Buckland, Conn.

Lekutis Pranas — Grand Rapids, Mich.

Leskauskas Napoleonas, Genė, Rymantas, Arvydas, Viktoras — Clinton, Ind.

Lizaitis Edvardas — Baltimore, Md.

Lukauskas Vaclovas — Riverside, Ill.

Mikalauskas Juozas, Elena, Janina, Vida — Omaha, Nebr.

Mečkauskas Tadas — E. Chicago, Ind.

Mičiulis Jonas — Brooklyn, N.Y.

Malakauskas Česlovas — Bronx 60, N.Y.

Minkaitis Aleksandras — So. Boston, Mass.

Norvaišas Juozas — Cicero, Ill.

Petrauskas Stasys, Teresė — Omaha, Nebr.

Plašūnaitis Julius — Pittsburgh, Pa.

Rackevičius Juozas — Omaha, Nebr.

Radvilavičius Apolinaras, Vanda, Zigmantas, Regina, Juozas — Chicago, Ill.

Repšys Antanas, Elena, Rimantas — Chicago, Ill.

Rudaitis Jonas, Magdalena, Birutė, Jonas — Chicago, Ill.

Sakalaukas Juozas, Teresė, Irena, Algimantas — Brooklyn, N.Y.

Sakinis Stasys — Chicago, Ill.

Skardys Ona — Cleveland, Ohio.

Skinakis Pranė, Zita, Nijolė — Baltimore, Md.

Skrudaila Povilas — Chicago, Ill.

Smilgevičius Aleksandras — Chicago, Ill.

Stonys Karolis — Boston, Mass.

Šulinskas Osvaldas, Ona — Newark, N.J.

Tekorytė Valė — Chicago, Ill.

Valaitis Vaclovas — Worcester, Mass.

Valys Justinas, Aldona — Lemon, Ill.

Veliūna Mykolas, Michalina, Janina, Danutė, Violeta — Elkridge, Md.

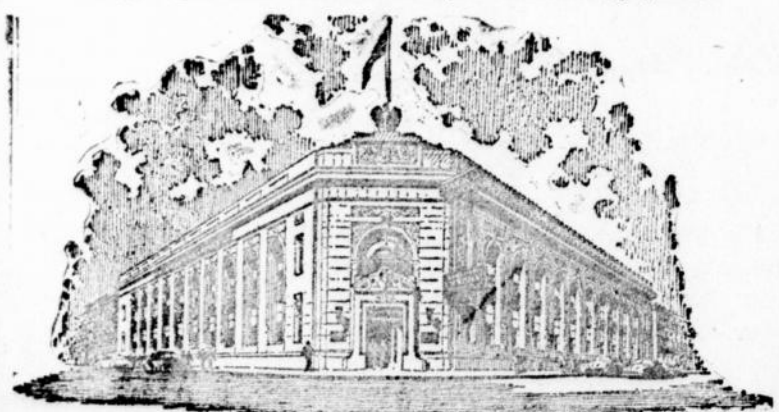
Vilčinskas Pranas, Albina, Pranas, Albinas — Omaha, Nebr.

Visvydas Pranas, Stanislava, Margarita — Philadelphia, Pa.

Kun. Zajančauskas Vincentas — Greene, Maine.

Žukauskas Antanas — Chicago, Ill.

Taupyti galima ir laisškai! Prašykite informaciją paštu!

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N.

PIGIOS PASKOLOS NAMAMS

TAUPLYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome pareikalavimus

Turtas per 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas per 2 1/2 milijono U. S. Government Securities ir grynais pinigais per 12 milijonų

STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA CHICAGOJE

Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT & MGR.
4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois
TELEFONAS: Virginia 7-1141

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dienų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

KAS ir KUR

• Dr. T. Dundulis Chicagoje skaitė paskaitą apie moralinį lietuvių indėlį Amerikai. Prelegentas anglų kalba skaitytoje paskaitoje iškėlė lietuvių kalbos grožį, pastebėję netgi kitų tautų mokslininkų, ir pabrėžė lietuvių tautos ir ypatingai jos dabarties partizanų kovas dėl Lietuvos, o tuo pačiu ir dėl viso demokratinio pasaulio laisvės. Paskaitos klausėsi Chicago lietuvių studentų klubo nariai.

• Laikraštiniškas ir istorikas Vincas Trumpa, dabar gyvenąs Californijoje, gavo stipendiją studijuoti Californijos universitete, Los Angeles.

• Australijos išeinančios MŪSŲ PASTOGĖS korespondentas rašo, kad Vokietijoje, tremtinių stovykloje, aptikta tūla "lietuvių" Katarina Lumpelšaitė, kuri esanti ne kas kita, kaip Rusijos caro dukterė Tatjana! Korespondentas (V. Girlanda) žada toliau tą klausimą tyrinėti.

• Adelaidėje, Vasario 16-sios minėjimo programoje dalyvavo B. Kirlytės ir V. Asevičiaus vadovaujama tautinių šokių grupė, akt. Kp. Dauguvietytė - Šniukšienė, Pulgis Andriusis, paskaitą skaitė maj. S. Narušis.

• Brisbane dalyvavo A. Laukaičio vad. šokių grupė, paskaitą skaitė Kaj. Sakalauskas, minėjimui vadovavo J. Petrauskas.

• J. Gružas, V. Deikus, A. Ramanauskas ir S. Paulauskas vadovauja Sidnėjaus (Australijoje) lietuvių sporto klubui.

• Buvęs "Varpo" spaustuvių Kaune darbininkas Antanas Katinas ir "Spindulio" spaustuvių grafikas Kazys Gilandis gavo darbą Sidnėjaus spaustuvių. Jų pirmasis darbas toj pačioj spaustuvių, kur spausdinama MŪSŲ PASTOGĖ, ir jam pavesta dirbti kaip tik ir prie šio laikraščio. Antrasis irgi talkininkauja lietuviškam laikraščiui, nors dirba kitoje, valstybinėje spaustuviėje.

• Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga pasiryžė sudaryti Anglijos gyvenančių lietuvių adresų kartoteką. Tos Sąjungos adresas yra: 2, London Mews, London St., London, W 2, England. Ta pati Sąjunga ketina steigti lietuvišką vedybų biurą. Biuro tikslas būtų padėti lietuviams išvengti mišrių vedybų.

• West Wells, Anglijoje, ateivių darbininkų stovykloje lietuvių vaikams, šalia angliškos, veikia ir lietuviška mokykla, kurią veda A. Kubilius. Per Kalėdas mokinių pasirodymas nufilmuotas ir parodytas televizijoje.

• Londone naujon Lietuvių Sąjungos skyriaus valdybą išrinkti: S. Prapuolentė, A. Veršelis, J. Sutkus, V. Kalakauskas, S. Nenortas.

• V. Sidzikauskas, buv. VLIKO Vykd. Tarybos pirmininkas, tikisi netrukus atvykti į Ameriką jau nebe svečio, bet imigranto teisėmis.

• Harwardo universiteto botanikos sode pradėjo dirbti Petras Gruodis, buvęs Kauno universiteto botanikas.

• J. Audėnas, Lietuvių Kalbos Vadovo leidėjų gen. įgaliotinis Amerikoje, praneša iš Bostono, kad kai kurie gyventojų surašinėtojai gimimus Lietuvoje užrašo gimimais Rusijoje. Tik reikalaujant atitaiso, bet ar visi susipras to reikalauja?

• Australijoje jau susitvarkė ir Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės apygardos vadovybė, kurią išrinkti: dr. Neniškis, prekybininkas J. Karvelis ir agr. Č. Liutikas.

• Baletas artistas Liepinas iš Brooklyno persikėlė į Bostoną ir su kitu kolega organizuoja baletą studiją. Bostonas virsta lietuvių menininkų centru.

• Australijoje Lietuvių Kultūros Fondo skyriai turėjo suvažiavimą ir įsteigė LKF centrą.

• Stasys Liepa, puikus baritonas, balandžio 23 d. koncertuoja Chicagoje.

• A. Bendorius, kurio įdomus straipsnis apie "kveikerius" buvo atspausdintas peraitį vasarą DIRVOJE, yra parašęs naują veikalą apie Lietuvą.

• Australijos vyriausybė žada dar labiau išplėsti imigracijos galimumus, bet pabrėžia, kad vengs ateivių sugrupavimo ir tautines kolonijas, tuo tikėdamasi greičiau asimiliuoti ateivius.

• Australijos darbininkų unijos kai kur gražiai padeda naujiesiems ateiviams, bet yra vietų, kur protestuoja prieš geresnių darbų davimą ateiviams, reikalauja duoti jiems tik "nepavojingus" darbus (su šluota?) ir jeigu tas reikalavimas nevykdomas, net streikuoja.

• Vyriausias lietuvių sportininkų vadovas Australijoje yra žinomas krepšininkas L. Baltrūnas. Dabar sudarytas ir Australijos lietuvių sportininkų komitetas, į kurį įeina J. Valys, Vl. Bosikis, Alg. Liubinskas, A. Krauzas, J. Liutkutė, Melbourne lietuvių sporto vadovybė yra Lazauskas, G. Staugaitis, A. Baltrūnienė, Savaitis, Zalcauskas, D. Giedraitytė, P. A. Raulinaitis ir Milvydas.

• Sidnėjaus vyskupas paskyrė lietuvių kunigą Petrą Butkų tarnauti lietuvių reikalams.

• Dail. prof. M. Dobužinskis, savo laiku davęs puikių dekoracijų Kauno teatre, pagamino dekoracijas Metropolitan operos teatrui New Yorke, "Chovaščio" operai.

• Prof. S. Kolupaila Chicago lietuviams skaitė paskaitą tema "Gaižioji Lietuvos Gamta". Paskaita buvo iliustruota spalvotais Lietuvos gamtos vaizdais.

• Gegužės 7 d. Chicagoje lietuvių choras "Pirmyn" rengia operetę "Linksmoji našlė".

• Venecueloj, Valencijos miestuose, Vasario 16-sios minėjime paskaitą skaitė A. Diržys, programoje dalyvavo Romas Jonis, Aurelijos žalnierūnaitės vadovaujama šokių grupė, Irena žalnierūnaitė, Vanda Jankūnaitienė, E. Šolcas, A. Jankūnas.

• Toronte neseniai su pasisekimu koncertavo buv. Lietuvos Operos dainininkė Pr. Radzevičiūtė, minėdama 15 metų sukaktį nuo savo solistės karjeros pradžios. Vakari vadovavo Toronto lietuvių veikėja O. Indrelienė.

• Montrėaly balandžio 16 d. įvyko Birutės Vaitkūnaitės ir Jonės Kvietytės šokio koncertas.

• Toronte lietuviai šachmatininkai laimėjo Toronto miesto čempionų vardą. Lietuvių komandoj dalyvavo Vaitonis, Kairys, Paškauskas, Matusevičius, Rimas, Stepaits, Guobys ir Šakalinis.

• Lietuvos šachmatininkas P. Tautvaišas, nors ir nelaimėjo pirmosios vietos Bostone, tačiau laimėtojas Schoenfeld pri pažino jį stipriausiu ir... pasidalino su juo net laimėtoja premiją, tuo būdu finansuodamas Tautvaišo kelionę į Detroitą, kur liepos m. bus JAV "Open"

Apie pašautą lėktuvą

Rusų pašautas Amerikos lėktuvas dingo beveik be pėdsakų. Po kelių dienų ieškojimo rastas tik vienas guminis plauštas, kuris, spėjama, yra iš to lėktuvo.

Bet tas plauštas rastas netoli nuo švedijos - Danijos krantų, apie 200 mylių nuo Liepojos. Jeigu tai yra pašautojo lėktuvo liekana, tai didelis klausimas, ar tikrai lėktuvas buvo pašautas ties Latvija...

Ant plauto rastas tik vienas dalykas: tuščia maisto dėžė... Tai rodytų, kad anksčiau ant plauto buvo ir žmonių. Bet nėra jokių įrašų ir jokių kitų ženklių, iš kurių būtų galima kas nors sužinoti apie tikrąjį lėktuvo likimą.

Maskva didžiujasi ir pyksta

Maskvos "Pravda" pasididžiudama rašo, esą amerikiečiai lakūnai gavę "linkamą pamoką"... Pasirodė žinia, kad 4 lakūnai apdovanoti Raudonosios Vėliavos ordinais už "puikių pareigos atlikimą". Nors nepažymėta, kur ir kokią pareigą jie atliko, bet spėjama, kad jie apdovanoti už beginklio Amerikos lėktuvo pašovimą Baltijos jūroje.

Be to, Maskvos spaudoje smarkiai pyksta dėl Amerikos diplomatinio slugsnio pastabos apie tai jog Latvija, taip pat ir Lietuva bei Estija, tarptautinės teisės prasme nėra sovietinė teritorija, nes tų kraštų aneksavimas tarptautinėje plėtmėje niekad nėra buvęs pripažintas.

Ką kalba Amerikoje?

Senatorius Style Bridges, respublikonas iš New Hampshire, Senatė pareiškė, kad daugelis "užglostymo" politikos šalininkų, žinoma, tuojau pasiūlys nutraukti visokius skraidymus virš Baltijos jūros, kur Amerikos lėktuvas žūsta, ir kadangi tie skraidymai "įžeidžia Stalino"...

Bet aš sakau: — tvirtino Bridges, — tęskime skraidymus ir vartokime naujausio modelio lėktuvus. Aš sakau — vartokime greičiausias lėktuvus. Aš sakau — sodinkim į tuos lėktuvus geriausius mūsų vyrus. Aš sakau — apginkluokim tuos lėktuvus iki dantų! Tegu Joe Stalinas žino, kad jeigu jis ims šaudyti į amerikietišką lėktuvą bus tinkamai atsišaudyta! New Orleano viename laikraštyje pasirodė žinia, kad dingęs lėktuvas turėjęs slapta misiją. Esą, vieno iš tame lėktuve buvusių lakūnų žmona gavusi nuo vyro laiška, kad jis išskrenda atlikti slaptos misijos.

Bet to lakūno žmona paskui pareiškė, kad nieko panašaus vyras nerasęs. Rašęs kaip tik, kad išskrenda atlikti lavinimosi uždavinio. Greičiausiai slaptosios Maskvos agentūros šia rūpinasi sudaryti Maskvai

šachmatų varžybos. Pasirodo, Tautvaišas Bostone pirmosios vietos nelaimėjo tik todėl, kad neatsilaikė prieš savo tautietį Merkį...

• Anglijoje pradėtas leisti lietuviškas sporto laikraštis "Sporto Dienos" neišlaikė ir sustojo.

• Nuo balandžio 10 d. SLA centre prasidėjo valdinis patikrinimas, kurį daro visuomeniškai-ekonominių organizacijų inspektorai, atstovaujant bent 10 valstybių (state). Norima, kad tas patikrinimas pasibaigtų dar iki SLA seimo, kad būtų galima pranešti ne tik savo, bet ir oficialius tikrinimo rezultatus.

• Bostono lietuvių tautinių šokių šokių grupė, vadovaujama Onos Ivaškienės, dalyvauja tautinio meno festivalyje, St. Louis mieste, Missouri valstybėje. Grupė dalyvauja 18 šokių.

pasiteisinimo medžiagos, paleisdamos į spaudą tokias žinias. Washingtone griežtai tvirtinama, kad lėktuvas skrido iš Wiesbaden (Vokietijoje) į Kopenhagą (Daniją), kad tai buvo skridimas lakūnams lavinti ir kad lėktuve nebuvo jokių ginklų, išskyrus... 46' kalibro revolverį.

Valstybės Departamentas dabar rengia atsakymą į Višinskio "protesto" notą. Pranešama, kad Washingtono nota būsimanti labai griežta: ne paprastas protesto atmetimas, o kaltinimas sovietams, kad jie be jokios rimtos priežasties pašovė lėktuvą ir pradždė 10 Amerikos karių

Ar gali dėl to kilti karas?

Daugelis ir tokį klausimą kelia... Tačiau neatrodo, kad kaip tik šis įvykis virstų tiesiogine karo priežastimi. Dėl vieno lėktuvo, dėl 10 žmonių šiais laikais nekariaujama... Karui kilti reikia daug didesnių priežasčių. Ir jų šiuo metu jau tikrai pakankamai yra. Bet reikia dar kitko: arba kad būtų jaučiama, si, kad yra tinkamai prisirengta, arba kad bent viena šalis įsiskaičiavusi pradėtų kariatus.

Kai yra pusėtinai prisirengti kariatai ir yra gana priežasčių, tai net ir mažesnio nesutapratimo, kaip šitas, pakaktų karui pradėti. Tas pats, tur būt, yra ir Maskvos pusėje... Todėl greičiausiai ir šiuo atveju viskas pasibaigs "popieriniu pasisaudymu, tai yra aštriomis notomis..."

Kaip tai atsiliepia Lietuvos

Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių reikalui šis įvykis atsiliepia teigiamai. Visuose di-

džiūsiuose laikraščiuose buvo įdėti žemėlapiai, kur tariamai buvo pašautas lėktuvas. Šį kartą spauda "nebeužmiršo" aiškiai nurodyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos sienas ir pažymėti ten jų vardus. O paskutiniu laiku tie laikraščiai gana dažnai tą "užmiršdavo" ir dėdavo žemėlapius, kuriuose sovietinė teritorija būdavo žymima iki pat Baltijos jūros, be jokio Pabaltijo valstybių ženklo...

Visa spauda pabrėždama pakartojo, kad Pabaltijo kraštų aneksija tarptautinės teisės prasme niekad nėra buvęs pripažinta, kad tų kraštų diplomatinės atstovybės tebeveikia Amerikoje ir turi santykius su Amerikos vyriausybe, be jokios priklausomybės Maskvai.

Tai buvo pabrėžta ne kaip paskirų žurnalistų, o kaip Washingtono diplomatinio slugsnio nuomonė.

Gera ir tai, kad šis įvykis, neišskiriant ir minėtos diplomatinės nuomonės, plačiai aprašomas sovietinėje spaudoje. Nesvarbu, kad sovietinė spauda apie tai saviškai rašo. Svarbu, kad rašo ir, reikia tikėtis, Lietuvos žmonės gauna tai paskaičiusi ar bent išgirsti iš radijo pranešimų. Jie mokės iš to suprasti, kad Amerika tikrai Lietuvos okupacijos dar nepripažino, Lietuvos neužmiršo...

Bent kartą ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos žmonės bus smagu pasiskaityti sovietiška laikraštį ar pasiklausyti sovietiško radijo...

Laisvojo pasaulio spaudoje šis įvykis padarė didelį lūžį "tylos sąmokslu" apie Pabaltijo kraštus ir bus ateiviai žymiai palengvins prasišversti balsams, užstojančiams Lietuvos teises.

MARGUMYNAI

Vienas skaitytojas iš Hollywoodo mums rašo: "Kartais negausu DIRVOS, nes adrese yra klaida. Viskas gerai, tik numeris netvarkoj. Rašot 1728½, o turi būti 1728¼".

Lietuvoj baudžiosios laikais žmonės degtuką skeldavo į kečius, vaizduojančią gyvenimą kalėjime. Kalėjimų administracija nori turėti tokią filmą kalėjimų tarnautojų mokyklai. Administracija mano, kad patys kaliniai geriausiai tokią filmą sudarys. Žinoma, kalinių tarpe buvo mokačių filmuoti.

Viename Vokietijos miestelyje policija konfiskavo apie 6 centnerius vienos knygos - romano "Blondinės Hareme", kadangi toji knyga buvo pripažinta nemoralia. Ligi tol ji beveik buvo nežinoma ir nekas jos nepirko. Bet kai tik pasklido gandas apie tą konfiskavimą, tai dabar slapta už tą knygą moka iki 10 markių (apie 3 dol.).

Vienas italas, teisiamas už žmonos nužudymą, taip aiškino: — Ji man prisiekė būti ištikima ir leido, kad ją nužudyčiau, jeigu sulaužys priesaiką. Štai jos pačios pasirašytas raštas, kur ji taip sako!

Vis dėlto teismas peitsižvelgė į tokį "leidimą"...

Los Angeles medicininis įrankių fabrikantas sugalvojęs tikrai stebuklingą lovą ligonims. Joje įrengta visa eilė net ir silpnam ligoniui lengvai pasiekiamų mygtukų, kuriuos paspaudus atliekama visa eilė patarnavimų: lovą šildo, pagalvę pataiso, vieną ar kitą matracą galą pakelia aukščiau, paduoda termometrą, paduoda vandens, atlieka ir kai kuriuos kitus sudėtingus patarnavimus... Bet skeptikai abejoja, ar tokia lova

turės pasisekimo. Esą, daugelis ligonių labiau mėgsta, kad jiems patarnautų seselės...

Vieno Danijos kalėjimo kaliniai gavo leidimą pagaminti filmą, vaizduojančią gyvenimą kalėjime. Kalėjimų administracija nori turėti tokią filmą kalėjimų tarnautojų mokyklai. Administracija mano, kad patys kaliniai geriausiai tokią filmą sudarys. Žinoma, kalinių tarpe buvo mokačių filmuoti.

Vienoje daiktinėje loterijoje laimėjimai taip pasiskirstė: jaunas kepejo mokinukas laimėjo kortelę dovanai pusmetinims plaukų bangoms per trejis metus daryti, 75 metų našlė laimėjo motociklą, o svarbiausią laimėjimą — trijų kambarių butą — gavo didelės gražios vilos savininkas... Tikrai akla laimė!

Kartą San Francisko, pirmą kartą rodant naują filmą, kur svarbų vaidmenį turėjo arklys, tos filmos pasižiūrėti atvedė kitą arkli: norėjo pamatyti, ką jis darys, matydamas ekrane savo giminaitį...

Pradžioj arkys ramiai žiūrėjo, bet kai pamatė ekrane šuoliu laikantį arkli, ir pats tuo užsikrėtė: šoko lėkti! Nukentėjo apie 20 teatro kėdžių...

Vienos septyniolikmetės merginos tėvas apskundė teismui studentą, kad jis šokių vakaro metu bučiavęs jo dukterį.

Teisėjas klausia merginą: — Kodėl nerėkai, kai bučiavo?

— Juk aš nesu pilvalkalbė! Studentas buvo išteisintas...

RAŠALO AŠAROS

Bronys Raila

Ašaros ligi juokų

Jau pražydo obelys ir kriaušės, O prie stalo kilo baisios riaušės: Viena bulvė devyni dalinom, Dešimtajam liko tik lupynos.

Už tą bulvę, už lupynų gramą Reiks pasiųsti valdžiai telegramą. Reiks dėkoti Josifui karaliui, Kad privalgėm kaip didžiausiam baliui.

Garsiosios "Katiušos" motyvu taip dainuoja Runcė Dandierinas — "naujas" linksmybės poetas Amerikos lietuvių spaudoje. Neseniai išėjęs jo humoristinių eilėraščių rinkinys ŠILKAI IR VILKAI, mano supratimu, yra viena iš pačių rimčiausių lietuviškų knygų, pastaruoju laiku išspausdintų šiam kontinente. Dailininkas P. Osmolskis ją dar pagyvina vykusiomis iliustracijom.

Be abejo, jūs nesutiksite... Bet aš ginčysiuos ir įrodinėsiu, kad tam tikru požiūriu tokie eilėraščiai sudaro didelę, ne tik linksma, bet ir rimtą naujieną šios šalies lietuviškoj poezijoje. Nesiginčysiu tik dėl tvirtinimo, kad Amerikos lietuvių labiausiai mėgsta juokus ir humorą. Ne tik partijų gyvenime, visuomeninėj veikloj, bet ir teatre bei poezijoje. Na, ir prirašyta gi per dešimtmečius čia tų vadinamųjų linksmybių ir juokingų eilėraščių. Teko sykį susipažinti net su vienu humorų žurnalu,ėjusiu dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Ta poezija buvo gal ir labai juokinga, bet retai valyva ir visuomet tik graudžiai mėgėjiška.

Runcė Dandierinas savo eilėrašciais bene pirmą kartą čia parodė, kad ir iš "balabaičių" galima sukurti gero skonio ir aukšto lygmens poeziją. Tam reikia tik dviejų dalykų: tikro talento ir brendusio literatūrinio pasirušimo. Autorius turi abu, ir tai bene svarbiausia, kas galima pasakyti rašytojui.

SILKŲ IR VILKŲ rinkinyje sudėta 46 eilėraščiai, nors ir nelygios vertės bei "juokingumo", tačiau visi skoningi, kultūringi, labai skambiai, taisyklai, net grakščiai sueliuoti.

Tos "dainos vietinės ir sovietinės", kaip jas pats autorius pavadiną, be abejo, turės ir jau turi pasisekimo.

Kai skaitau laikraščiuose visokių vakarėlių, pikniukų, koncertų garsinimus, dažnai užtinuku kiek kokių vyliojimą: "Ap-silankykite, nesigalėsitė, bus juoko ligi ašarų, prisijuoksite ligi ašarų" ir tt.

Galėčiau pasakyti: "Skaitykite Dandieriną, per ašaras pasijusite tai, kas yra "juokas". Jo juokas nėra toks, kuris sukelia tik išprotėjimo ašaras tuščioms kaip kopūstų statinė galvoms. Jo juokas skaudus, "rimtas", dažnai tragiškas. Man net at-

rodo, kad jo talentas geriau pasireiškia ne humoro, bet satyros kryptimi, kuri yra piktesnė pirmojo sesuo ir buvo visuomet aštrus moralistų ginklas jau nuo romėno Juvenalo laikų. Visos Dandierino temos yra skaudžios, liūdnos, persunktos rūpesčių, kančiomis, pasipiktinimu, ironija visokioms menkystoms, kuriose skendėjame, ar sovietiniam marui, kuris aptvino lietuvių tautą.

Kai kurios temos labai nesvetimos ir "mum amerikiečiams", pvz.:

Vakar pentinom fliorą, Šiandien klytinam štorą. Džionkus iš jardo mūvinam, - Šitaip mes kalbą lietuvinam...

Nesvetimos temos ir kai kurioms, taip sakant rastiškai, naujakuriams, pvz.:

Mes turim praeitį aukšinę. Kas jos didybę išmatuos! Tik atvaduokit mums Tėvyne, Sėdėsim sostuose aukštuos!

* *

Vis dėlto Dandierino temų pagrindinis motyvas — "sovietinės dainos". Į bolševizmą ir kurių lietuviškų išgamų subol-sevikėjimą, ypač Amerikos lietuvių tarpe, autorius nukreip-tos pačios nuodingiausios vily-čios. Jeigu juokas muša, tikė-galima sukurti gero skonio ir aukšto lygmens poeziją. Tam reikia tik dviejų dalykų: tikro talento ir brendusio literatūrinio pasirušimo. Autorius turi abu, ir tai bene svarbiausia, kas galima pasakyti rašytojui.

Bet aš kiek galėčiau, jei autorius, gebas visokiom kitom temom būti įdomus ir gilus, ir toliau telktų svarbiausią dėmesį tik "sovietinėm dainom".

Priešbolševikinėm, taip, — bet kai taikinio taškan vis būtų pastatomos tokios figūros, kaip Bimba, Prūseika, Mizara, Andrusis, tai greit susidarytų ne tik nepelnyta reklama, bet ir optikos klaida. Šie žmonės - jei bolševikas laikytinas žmogumi įprasta šio žodžio prasme — nėra jokios lietuviškos figūros, bet tik tautą išdavę ir naujam Maskvos carui parsišavę, lietuvių kalba laikraščius leidžiantieji ruskiai. Jie rašo ir visuomet rašys tik taip, kaip Maskvos bus įsakytą. Jie yra daug klusnesni už tuos carbernius, kurių vienas kitas Lietuvoje yra buvęs spaudos draudimo laikais. Jei jau turėti ginčą, tai geriau su bosais. Jei jau atakuoti, tai patį stoties viršininką, o ne ieš-mininką. Ne koki nors vargą išsigimusį senuką, darantį gėdą pačiam komunizmui, kaip tą Andrušį, "iš principo" nenorintį, nes bijantį važiuoti į sovietiją, tačiau čionai ją giriantį ir mums, naujiesiems atvykėliams, persantį grįžti į tą rojų, iš kurio ištrūkom ir į kurį jis pats nie-kaip nenori, net varomas, važiuoti...

Nors ta ir panašios temos labai dėkingos, bet Andrušio pavyzdys tarp Amerikos lietuvių komunistų rodo tokią dvasios menkystą ir mizeriją, kad save gerbiąs poetas, ne balabaičnin-kas, turėtų būti gundomas ieš-kotis sunkesnių temų. O Runcė Dandierinas tai gali.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

Isteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

Kaina metams \$2.00

Susipažinti siunčiamas
dovanai.

• LIETUVA TIRONŲ PANCIOUSE — teisybės žodis apie tai, kas atsitiko su Lietuva. 312 pusl. Kaina \$2.00

DIENOS KLAUSIMAI

Redaktorius VINCAS RASTENIS, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Tel.: EN 1-4486, ar HE 1-2447

LIETUVIŠKAS PASAS

SKAITYTOJAI, kurie lietuviškais tautiniais reikalais tebesirūpina bent kiek daugiau, negu smulkiais kasdieniniais reikaliukais, be abejo, atrado keliolika minučių laiko paskaityti iki galo V. Čičiūno straipsniui "Kaip susitvarkyti?", nesiskųsdami, kad straipsnis per ilgas, tiek ilgas, kad nebėra nei jėgų nei pasiryžimo besisijūrėti, apie ką gi ten kalbama.

O kalbama ten tarp kita ko apie vieną labai įsidėmėtiną dalyką. Sustojęs ties Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės klausimu, apie kurį dar teks pakalbėti atskirai, autorius nurodo į labai praktišką visos lietuviškos veiklos finansavimo būdą. Jis primena kadaise labai populiarius ne tik Lietuvoje, bet ir užsieniuose **VILNIAUS PASUS**, kurie buvo naudojami rinkti lėšoms kovai dėl Vilniaus. Panašias knygytes autorius siūlo įtaisyti visiems lietuviams, visuose pasaulio kraštuose. Jas turėtų įsigyti lietuviai, nenorį atsimesti nuo viso pasaulio lietuvių bendruomenės. Ne tik suaugusieji, bet ir jauni, vaikai. Į tas knygytes visi, pagal išgales ir pagal savo pasiryžimą aukoti lietuviškiems reikalams, lipintų tam tikrus ženklelius, kuriuos pirktų iš viso pasaulio lietuviškos veiklos finansavimo fondo ir tuo būdu sudėtų pinigų į **vieną bendrą lietuvių fondą**, iš kurio tam tikri organai jau skirtų lėšas BALFui, kol jo veikla bus reikalinga, Lietuvos Išlaisvinimo bylai vesti, kultūrinei veiklai finansuoti ir visiems kitiems reikalams, kurie tik laikui bėgant iškils.

Tokia finansų surinkimo sistema turėtų labai daug patogumų. Visų pirma, nebūtų to išsiblašymo, kuriuo taip dabar skundžiasi visuomenė. Kiekvienas asmuo turėtų pareigą tik savo paskiroms organizacijoms ir **vieną pareigą** bendriesiems, didiesiems lietuvių reikalams: kas metai nupirkti tam tikrą kiekį lietuviškojo mokesčio ženklelių.

Vasario 16-tos dienos iškilmėse ar kitomis progomis vietoj aukų rinkimo stotų šių ženklelių pardavinėjimas. Būtų lengviau sudaryti patikimą, niekam abejotumų nesukeliantį atsiskaitymą tvarką, o taip pat vienas centras visada aiškiai matytų, kiek yra lėšų ir kaip galima planuoti veikimą. Esamų lėšų paskirstymas tarp atskirų kraštų ypatingų sunkumų nesudarytų, nes principu, krašte kiek ženklelių būtų parduota, tokią sumą to krašto lietuvių vadovybė ir galėtų naudoti, žinoma, atidavę tam tikrą nuosimtį tokiems bendriesiems reikalams, kaip Lietuvos išlaisvinimo bylos vedimas.

Neturėtų susidaryti ypatingų sunkumų ir atskiriems uždaviniams lėšų paskirstymas. Reiktų tiksliai, kad tam tikslui būtų sudaryti kompetentingi organai, kuriuos sudaryti ne taip jau labai sunku, jei tik bus pasiryžta ne per daug rūpintis individualių ambicijų patenkinimu...

Susidarytų ir kitas didelis patogumas. Dabar po kiekvieno aukų rinkimo stengiamasi, kad aukojusių pavardės būtų išspausdintos laikraščiuose — ir ne viename kuriame, bet visuose!

Kodėl? Sako, žmonės nori, kad būtų paskelbta, ir jeigu skelbiama, tai noriau aukoja. Tam esą dvi priežastys: vieniems patinka garbė matyti savo pavardę laikraštyje, kiti geriau pasitiki, kad jų auka nenuėjo kur nors į šalį, nes jeigu laikraštyje paskelbta, tai jau tų pinigų negalima paslėpti.

Taip tai taip. Bet tos gerosios skelbimo pusės nėra tiek geros, kaip atrodo, o be to, jos turi ir blogą pusę. Štai kodėl. Ypatingos garbės tas skelbimas nesudaro dėl to, kad skaitytojais paprastai **neskaito** tų nuobodžių sąrašų: tik kai kurie gal pasižiūri, ar jų pačių pavardės yra parašytos, bet ir tai ne visi... Kontrolės atžvilgiu paskelbimas laikraštyje irgi nesuteikia jokio ypatingo užtikrinimo: jei pinigai patektų į nepatikimas rankas, tai skelbimas laikraščiuose vistiek neapsaugotų nuo išėikvojimo... O bloga pusė yra ta, kad tais aukotojų sąrašais visa mūsų lietuviškoji spauda esti apsinikinama mažai kam įdomia medžiaga. Spauda, vienas iš kultūrinio veiksmų, šiuo atveju vietoj paramos gauna ne tik nereikalingą, bet net ir šiek tiek žalą jai darančią našą...

Atrodo, kad įsitačiusi mėtetas knygytes, ligšiolinis aukotojų sąrašų skelbimas tapnų visiškai nereikalingas. Lietuviškos ištikimybės, pasiaukojimo ir garbės pasas, diplomai ar dokumentai būtų ši knygelė. Kas norėtų kad ir pasigirti arba įrodyti, kad jo patriotizmas pasireiškia ne tik žodžiu, užteks jam parodyti, ar jis turi tą lietuvių bendruomenės knygelę ir kiek jis į ją yra įdėjęs. Ir spauda tada turės, jeigu ir ne tą vienintelį, tai bent labai svarbų ir aiškų mastą, kas tikrai yra vertas pagerbti. Pagaliau, anot V. Čičiūno, tos knygelės bus taip pat labai geri "pasai" ir ateityje į lietuvių Lietuvos grįžtančiams...

APIE KĄ JIE KALBĖS BE BOLŠEVIKŲ?

Gegužės mėnesio vidury Londono šaukiama Vakarų kraštų užsienių reikalų ministerių konferencija. Tai bus pirmą kartą konferencija po paskutiniojo karo, kur bus daug užsienių reikalų ministerių, bet nebus nei Molotovo, nei Višinskio, nei kitų jų diriguojamų ministerių. Apie ką gi jie ten kalbės?

Spaudoje jau pasirodė spėjama tos konferencijos programa. Visų pirma susitiks

Achesonas su Bevinu,

kurių pasitarimo programoj numatomi šie reikalai:

1. Pasitarimas ekonominiais reikalais (ypač dėl Amerikos - Anglijos ekonominių santykių),
2. Vakarų organizacijos išplėtimas,
3. Kolonijų reikalai,
4. Pietų ir pietryčių Azijos politika, ypatingai Kašmire, Indokinijos ir prancūzų, olandų bei portugalų kolonijų klausimai,
5. Taikos sutarties su Japonija klausimas,
6. Kinija...
7. Politikos suderinimas Artimuosiuose Rytuose, ypač Egipte,
8. Lybijos ir Eritrejos klausimai,
9. Santykiai su Maskvos įtaikoje esančiais kraštais...

Po šių pasitarimų tarp dviejų, susirinks trise:

Achesonas, Bevinas ir Schumanas.

Benys Rutkūnas

LAISVĖS ŽIBINTAS

Už mėlynų marių, vakariuose toliuos, kur saulė, aptikus ugniniais karoliais, nuilsusį veidą į jūrą pamerkia ir kruviną gėdą pasaulio apverčia — už mėlynų marių, vakariuose mėliuose džiaugiasi Laisvė, žibintą iškėlusi.

Prie kojų bangos dainuodamos ošia, žvaigždžių susispietęs vainikas ją puošia. Sušaukus tautas į dermingą šeimyną, budėdama amžiuose, laisvė jų gina: pagerbia žmogaus jį teises mažutėliuose, didingąjį Laisvės žibintą iškėlusi.

Aukščiau ir aukščiau rankoj kelia žibintą, kad keltųsi tautos, vergovę pamintos; okeanus paklydusiems spindulius sklaido, Teisėtės žėruojančių veidų nuskaistus: te siautėja pražūčiai audros išėjusios — nepajuda Laisvė, žibintą iškėlusi!

Šalie nuostabioji, šalie tolimoji, nuo seno drąsuolių savin tu vilioji — išaukusius laisvės, teisybės ir duonos, į motinos glėbį glaudi milijonus. Ir dvasioj gyvyj, ir mirusių vėlėse šviet tu žmonijai, žibintą iškėlusi.

Iš krašto smūkelių, liūdnyj palauki, nuo baudžiavos jungo vaikai tavin plaukė, ir, prakaito veidu sau laimę atkase, parsikvietė sesę dainų — geltonkase Dangoraižių krašto marguosiuos šešėliuose juos Laisvė globojo, žibintą iškėlusi.

Ir tarpo užgrūdinti vėtrų lietuviai, laisvojoj šaly susikūrę sau būvį. O šauksmą gimtinės už jūrų išgirdę, aukoją jai kraują ir gyvąją širdį — skalaujamo kranto skaisčiuos žiburėliuose juos Laisvė globojo, žibintą iškėlusi;

Ereliais pakilę, padangėmis skrido, garbės ir narsybės atnešdami skydą gintarų tėvynei — dvasia nenumirę — Girėno ir Dariaus vardo didvyriai: žaibai rodė kalia, perkūnijos skėlėsi — juos laimino Laisvė, žibintą iškėlusi.

Už mėlynų marių, vakariuose toliuos, kur saulė, aptikus ugniniais karoliais, nuilsusi miegui blakstienas užmerkia ir kruviną gėdą pasaulio apverčia — už jūrų, už marių, vakariuose šešėliuose švytuoja Laisvė, žibintą iškėlusi.

Čia jau bus svarstomi tie klausimai, kurie liečia ir Prancūziją, būtent:

1. Vokietijos reikalai: ekonomika ir politika,
2. Sovietų planai Vokietijoje ir būdai jiems atremti,
3. Berlynas (kaip tik gegužės mėnesio pradžioje bolševikai rengia didelę "komunistinio jaunimo" demonstraciją Berlyne, kurios metu, spėjama, komunistai bandys užimti visą Berlyną)...
4. Ekonominė Vokietijos padėtis,
5. Tremtiniai (čia greičiausiai bus kalbama ne tiek apie kitų tautų tremtinius, kiek apie pačius vokiečius, išvarytus iš Lenkijos ir Čekoslovakijos valdomų kraštų ir negaunančius vietos Vakarų Vokietijoje),
6. Ruhr krašto klausimas,
7. Vokietijos gynimas,
8. Karo padėties užbaigimas (pritiktu pabaigti vieno karo padėtį, kol kitas neprasidėjo),
9. Austrija: taikos sutarties ir okupacijos baigimo klausimas,
10. Atlanto Tarybos klausimas ir pasitarimas iš pirmosios programos dėl 3, 4, 7 ir 8 punktų. Pagaliau susirinks

visa šiaurės Atlanto Taryba.

Jos programoje numatoma:

1. Apsigynimo Komiteto priimtų gynybos planų tvirtinimas,
2. Šiaurės Atlanto Pakto vykdomo organizacijos išplėtimas,
3. Šiaurės Atlanto sutarties dalyvių politikos suderinimo galimūmų,
4. Kovos prieš komunizmo grėsmę priemonių subendrinimo galimūmų.

Iš tos programos jau pakankamai matyti, kad Londono konferencija bus vienas svarbiausių šio meto politinių įvykių.

Ar tik nėra mūsų tarpe vilko?

Ištrauka iš Stėpo Zobarsko apysakos "Pakarklio išdavimas"

2.

Jau buvo visiškai netoli namų, kai dangus prasiplaivė ir berniukas išvydo kažką juoduojant. Neramus jausmas nusmėlė per širdį. Jis paspaudė kamanas, norėdamas sulaukyti įsibėgusį bėrį. Staiga iš krūmų išsoko keista žmogysta ir sušuko:

— Halt! (Stok!)

Berniukas krutėlėjo. Norėjo mestis atgal, bet paliai kelią pasirodė dar du vyrai. Tai buvo vokiečių kariai, rankose laikydami šautuvus. Dar neišsisklaidžiusiam rūke jie atrodė, kaip pasakų vaidukai. Jaunajam raiteliui pradėjo drebėti kojos. Kas bus, jeigu jie pagaus jį ir sužinos, kad jis su mama nuslėpė arklį? Sušaudys jį ir jo mamą? Uždarys abu į kalėjimą? Išvės iš namų ir jų vieton pasodins vokiečių? Okupantai žiauriai baudė ūkininkus, bandančius nuslėpti savo turtą.

— Halt! — dar kartą pasigirdo karieivio balsas ir sutratėjo šautuvo spyna. Berniukas pats nepasijuto, kaip nušoko nuo arklio ir atsidūrė krūmuose. Kaip katinas slinko jis per tankiai sužėlusias beržų atžalas. Šakos sudraskė rankas ir veidą, bet jis nebebuvo jokio skausmo. Įsitikinęs, kad niekas jo nesiveja, prigludo prie žemės ir ėmė klausytis. Iš karto dar girdėjo nepažįstamus balsus, atkaklaus bėrio tryptimą ir bizūno smūgius, paskui viskas nutilo.

— Vagys! Prakeiktieji! Nusivedė bėrį... — Sugrįžo namo visas šlapias, sušales ir pailsęs Nusivedė šalin sėrmėgą, kepurę, atsisėdo už stalo, parėmė rankomis galvą ir ilgai ilgai tylėjo.

— Vaikel, kas gi atsitiko, kas? — klausė motina.

Berniukas tylėjo.

— Nagi ko dabar nešneki? Ar išgąsdino kas? Ar... gal bėrio neberada? Nė balso.

Staiga jis pašoko nuo stalo, sugniaužė kumščius ir sušuko:

— Kas nors mus išdavė, mama. Bet aš nedovanosiui. Aš surasiu, mama, tą nieką, kuris išplėšė mums bėrį. Aš jam tikrai nedovanosiui.

3.

Rytojaus dieną berniuko motina iškeiliavo pas Jurkų, kuris gyveno pačioje patrakėje, nedideliame namelyje, vienui vienas, prazilęs, susikuprinęs, ligi ausų paskendęs į skiedras. Jis drožė šaukštus, samčius, pats virėsi valgyti. Anksčiau mažai kas jį beaplinkydavo, nes jo sodybėlė buvo labai nušaliai nuo kitų gyventojų, bet dabar, kai beveik viso kaimo vyrai buvo išvežti į karą, aplinkinių sodybų našlės dažnai ateidavo pas jį pasiklausti patarimų. Jeigu tiksliai kurią ištikdavo kokia nelaimė, niekas juk nemokėdavo taip paguosti ir pastiprinti, kaip senukas Jurkus.

— Nusiramink, nusiramink, — kalbėjo jis, šluodamas į šalį skiedras ir sodindamas viešnią. — Arklys - ne sūnus, vėl prisiagiuginsi.

— Bet tiek laiko išsaugojom, tiek išvargom. Ak, tie prakeiktieji! Kad juos kur griasmas nutrenktų!

— Ko dabar tokiais žodžiais koliojies. Bijok Dievo, motin.

— O jie, ar jie bijo Dievo?

— Su jais kita šneka. Jie netikėliai. Nei Dievo nei velnio jie nebijo. Kur tik jie koją kelia, ten viską nušiuoja. Aš pats va: turėjau karvelę, būdavo, ir pieno pašimelžiu, ir sviesto prisiusku, ir sūrių prisiuslėgiu. Atėjo vieną dieną kareivis ir sako: "Kam tau, seniui, karvė?" Ir šiaip kalbėjau ir taip, — neklausė. Paėmė ir išsivedė.

Senukas numojo ranka ir nervingai pradėjo vinyti tabakos lapą. Susipiaustęs prikimšo pypkę, paskui susirado židinyje degančią žariją, užspaudė nykščiu ant viršaus, ir vėl pradėjo kalbėti.

— Aš dažnai galvoju, ar tik nėra mūsų tarpe vilko.

— Kokio vilko?

— Nagi tokio, kuris mus išduoda.

— Kas jau čia mus išduotų, Dieve saugok. Negi atsirastų toksai...

— Matyti, kad atsirado.

— Eik jau eik, dėde.

— Tu gerai pagalvok, Miškinien: iš

kur gi svetimas žmogus, niekuomet čia negyvenęs, galėtų taip lengvai viską surasti? Nepažįsta nei apylinkės, nei žmonių; nežino, kas kada ką turėjo. O vis dėlto suranda. Štai, vienas kaimynas slėpė po pamatais ginas. Senukas naktimis maldavo, o senutė vaikščiodavo aplink trobas ir žvalgydavos, kad koks priešas neužietų. Bet savo žmogaus negi saugosies. Atėjo vienas — rado malant, atėjo kitas, trečias... Pāmals, būdavo, išardo vėl ir užkasa į žemes. Nė šuo neužuostų. Bet ot, pasisakė kokiame kaimynui, kur slepia. Ir štai, vieną dieną atėjo rekvizitorius, surado, atėmė ginas ir patį senį nubaudė. Kitas vėl slėpė kiaulę. Buvo padaręs dvigubas sienas tvartelyje — ir kiaulę surado. Tu va arklį. Tai sakyk gi, moterie, iš kur jau vokiečių būtų tokios šviesios akys, jei tas, kas žino, neužvestų ant pėdų? Sakyk, iš kur?

— Teisybė, šventa teisybė, — kartojo pati sau viena Miškinienė, ieškodama mintyse žmogaus, kuris būtų žinojęs, kad jie slepia arklį. Ne, rodos, niekas nežinojo. Ji visiems buvo sakiusi, kad nebeturi arklio, kad jį išsivedė prūsai.

— Dieve mano, Dieve mano, — kartojo Miškinienė balsu. — Kas gi būtų galėjęs mus išduoti? Negi iš tikro būtų mūsų apylinkėje atsiradęs išdavikas? Rodos, tokie visi geri žmonės.

— Ir aš suku galvą, — tarė Jurkus. Man rodos, kad vilkas yra kur nors netoliese.

— Tai gal tamsta žinai ką, dėde Jurkau?

Jurkus papurtė galvą.

— Kol už rankos nenutvėriau, negaliu nieko sakyti. Neduok Dieve, dar galėčiau nekaltą žmogų apkalbėti. Bet aš kai ką nujaučiu, oi, nujaučiu...

Senis nusitvėrė pliauską ir ėmė skaptuoti naują samtį.

— Galėtumėte man pasakyti — nė žodžio neprasitarčiau, — sumurmėjo Miškinienė, truputį nepatenkinta.

— Ne, nė nekalbėk — nepasakysiu. Kaip gi galiu sakyti, kad nieko tikro nežinau?

— Nesakysiu — nereikia.

Ir atsisveikinus, moteris išėjo toliau į kaimyniją papasakoti, kas atsitiko.

Kai Stėpuko motina vaikščiojo iš kiemo į kiemą, guosdamasi nelaime, jis pats klajojo vienai vienas ir tylėjo. Niekaip negalėjo užmiršti bėrio, kuris kasdien jį pasveikindavo malonių žvengimu. Vaikštinėdamas paliai giria, arba brisdamas pelkėmis, jis vis dairėsi aplinkui, be neišgirs kur pažįstamo prunkštimo. Kartais įsmeigavo žvilgsnį į žemę, pilną prikritusių pageltusių lapų, ir ieškodavo akimis pėdos, sunkių pasagų įspaustos. Mažiausiam lapeliui sušlamėjus, berniukas įtempdavo klausą ir laukdavo, ar bėris neišlys iš krūmų. (Perkelta į 5-tą puslapį)

DIRVA - Kanadoje ----- \$4.00

Kitur užsieny - \$4.50

Prašom nesiųsti laiške savo krašto pinigų ar pato ženklų, o naudoti pašto čekius ar perlaidas.

DIRVA,
6820 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

DU KELIAI

Atgarsis į B. Brazdžionio ir St. Santvaro "Du laiškus"

1.

Kaip vaikai į nostalgijos šaltąjį krikštolą pulkim ir pradėjime žaist įprastiniams maloniems žaislams; su jais leiskim dienas, su jas vakarą lovosna gulkim — gal piki laikinųjų pakrantių sapnai mus apvais.

Senos lėlės tikrai tokios įprastos dūšiai ir rankai; jų brangieji vardai taip meilingai atliepia širdy; ir pasauly didžiam mums pasaulio mažyčio pakanka, kur mus supa žaislai — mikrokosmo lopšinė jautri.

Čia lėlė — nelemtis, čia — buitį, čia — kontrastinis būvis; čia, tartum bilijardas, trunkusis žaidimas — tremtis; čia tėvynės čiorėlių vainikas dulkėtas, sudžiuvęs; o čia pasakų knygos spalvoti vaizdai — ateitis.

Bet meiliausia lėlė, kuriai duotas nostalgijos vardas, jos balsų, krikštolių akių žvilgsnis toks neramus — myli ją ištremtasis sėslus; nepažįsta bastardas, kiekvienoj laikinojo pakranti randas sau namus.

Ir žaislų, ir žaidimų vardų klaidžiame labirinte, kur neono liūdnoji šviesa, o ne žaizdro ugnis, net gi Schillerio Telį taip stebėtinai blunka ir kinta, kad atrodo ne laisvės karys, bet lemties kankinys...

Kas kad Schilleris kūrė kadaise kovų epopėją, kad Kudirka paliko ugningus "maniesiems" posmus — realybės veidas vos pažvelgę, nekilkim prieš vėją; medituokim: beprasme auka parklūpys gal ir mus.

2.

Ar beprasme ieškoti žmogus per pasaulį keliauja? ar beprasme audra laužo laivo trapiuosius stiebus? gal prasmė — kada prakaito čiurkšlės krūtinę skalauja, kai tvaikiam fabrike tavy keiksmas, ne psalmė, pabus?

Noris taip prasiplyš pro nostalgijos žaismo nevalią, nepaklyst tarp begairių kelių tų krantių laikinų... Ir pro Schillerio Telį, Kudirką ir mielą Strazdelį ateitin, be vilties ją išvyst, žengt greta milžinų.

O kai parbloškia sąmonę sielvarto - apmaudo spazmai, o kai pūslės vandenės sutrūksta karštajam delse — imti ramsčių gyvenimą remti šiai dienai sarkazmą, ne minorines treles apie saulę mūs Nemune.

Nors svaigu tiest sparnus į klajonę Parnasu malonią; skambant lyrai, beprasme laikyt juodo darbo namus — bet dažnai, taip dažnai vergo darbas, kaip ta purvo vonia stebuklingai pagydo nostalginės reumos skausmus.

Kartais reikia kacetinio piūvio per širdį ir sielą, atgimimo audros reik stiklinę Parnaso vandens! Kas ištirs ant savęs, kas nužmoginto verianti gėla — Dostojevskio žmogus, kurs nauju Prometėjum gyvens.

Te šešelyje mūs dūsta imperija suodino Fordo: prasingesnis mūs prakaito lašas už ją. Ir gaivu, kad istorija skyrė mums būti benamiais milordais, ne verkslenančiom žiurkėm iš prarasto karo laivų.

Jurgis Kastytis Gliauda

AR TIK NĖRA MŪSŲ TARPE VILKO?

(Atkelta iš 4-to pusl.)

— Kodėl jis nepabėga, — mastė berniukas, — argi bėris negalėtų surasti savo namų?

Tarpais jis pradėdavo galvoti, kad gal bėrį vokiečiai labai primušę, gal kareivis, supykęs, kad neįstengia jo suvaldyti, nusiėmė nuo peties šautuvą ir paleido kulka tiesiai į bėrio kaklą?

Juo daugiau galvojo, juo darėsi sunkiau. Pradėjo skaudėti smilkinius.

— Argi tikrai būtų kas išdavęs mus, — mastė Stepukas, niekaip negalėdamas atsipeikėti. Tikrai, dabar ir mama įsitikino. Bet niekas gi nežinojo, kad mes slepiame gerąjį bėrį. Niekam nesame pasisakę. O gal kas matė jojant?

Ir jis pradėjo prisiminti vakarus ir rytus, kada tekdavo pajodinėti žirgą, kad "nenupultų nuo kojų". Palauk, dingtelėjo galvon vaizdas, ir berniukui net nugara prakaitu apsiplies. Jis parėmė abiem rankom smakrą, primėrkė akis ir sukaupė visas jėgas, norėdamas viską ryškiau prisiminti.

O, jau prisimena. Vieną kartą jis su tiko nepažįstamą žmogų. Tai buvo labai vėlyvas vakaras. Tą naktį putė žvabrus vėjas. Staigė kaminai, balzgėjo stiklai. So-de krito obuoliai, lūžo šakos. Beržai ir liepos linko ligi pat statinių tvorų. Jis tą kartą jojo namo, kad bėris neperšaltų. Kai buvo netoli namų, sutiko liekną, vidutinio ūgio vyrą. Jis vilkėjo sena pilka miline ir rankoj nešęs kažkokį daiktą. Gal šautuvą, gal storą lanką. Stepukas matė jo ilgus ūsus ir žemyn užsmuktą kepurę. Svetimasis užkalbino, paklausė, kur taip vėlai jodinėjasi. Bet tada Stepukas jam nieko neatsakė. Spustėrėjo nykštiniais pirštais bėrio paslėpsnes ir nudūmė tolyn per krūmus.

Po to niekas niekas niekuomet nebuvo jį matęs. Tas žmogus buvo vienintelis. Stepukas atsistojo ir pradėjo neramiai vaikščioti.

— Klausyk, mama, — tarė jis, — ar tikrai senukas Jurkus nujaucia išdaviką?

— Nežinau, vaikel, jis taip sako. Bet kai už rankos nenutvėrė...

Chicagoje bus

Amerikos lietuvių ekonominė konferencija

Amerikos Lietuvių Ekonominė Konferencija prasidės Chicagoje gegužės 28 d., tačiau jau dabar vyksta paruošiamieji darbai.

Lithuanian Chamber of Illinois iniciatyva įvyko keli pasitarimai, kuriuose nustatyta smulki konferencijos darbų programa. Konferencija vyks viename didžiausių Chicago viešbučių, Bismarck Hotel, salėje. Konferencijon pakviesta dalyvauti visi Amerikos Lietuvių Vaizbos Butai, ekonominiai ir profesiniai organizacijų atstovai, o taip pat pavieniai verslininkai ir ekonomistai. Tikimasi susilaukti biznierių iš visos plančios Amerikos.

Norima, kad šių metų gegužės 28 d. būtų Amerikos Lietuvių Verslininkų (Biznierių) diena. Konferencija prasidės 9 val. ryto ir tęsis ligi 5 val. vak. su trumpa pietų pertrauka. Pietų metu bus sudaryta proga susitikti prie bendro stalo visiems tos pačios šakos verslininkams, k. t. prekybininkams, taupomųjų ir skolinamųjų kasų darbuotojams, nuosavybių pardavimo agentams, pramonininkams, gydytojams, advokatams ir pan. 8 val. vakare įvyks Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois organizuojamas tradicinis metinis bankietas, kuriame kalbėtojai pakviestas aukštas Amerikos Federalinės valdžios pareigūnas iš Washington, D.C., Illinois valstybės gubernatorius, Chicago miesto meras ir kiti. Šiame bankiete turės progos susitikti visi lietuviai biznierių iš visos Amerikos.

Konferencijoje numatoma apsvastyti pačius svarbiausius Amerikos lietuvių ekonominio gyvenimo klausimus. Pranešimą "Amerikos lietuviai savarankiškose versluose" skaitys inž. Antanas Rudis. Jis yra vienas žymiausių lietuvių pramonininkų, stmbaus plieno apdirbimo fabriko Rockwell Engineering Co. prezidentas. Amerikos lietuvių profesionalų reikalu pakviestas kalbėti žymus lietuvis advokatas. Naujų ateivių įkurdinimo klausimą pavesta referuoti ekonomistui Adolfui Baliauniui, buvusiam Vilniaus Universiteto Ekonomikos fakulteto dėstytojui. Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro veiklos atgalvinimo klausimu pranešimą darys lietuviškųjų ekonominių organizacijų Amerikoje vėteranas chigagietis Juozas P. Varkala.

Po kiekvieno pranešimo bus diskusijos, kuriose žada dalyvauti daugelis žymiausių mūsų verslininkų ir ekonomistų.

Konferencijos metu bus išklausyti vietinių Chamber of Commerce atstovų pranešimai iš visos Amerikos. Iš tų vietų, iš kur atstovai negalėtų į konferenciją atvykti, prašoma atsisiųsti pranešimus raštu. Atskirų lietuvių kolonijų Vaizbos Butų veikėjai raginami atvažiuoti į konferenciją atsivežti ko pilniausias statistines žinias apie vietos lietuvių biznierių. Visa konferencijoje surinkta medžiaga bus vėliau išleista atskira knyga, kurioj bus visų konferencijos dalyvių fotografijos, atskirų lietuvių kolonijų biznierių sąrašai su adresais, o jei galima ir su jų biznio įmonių atvaizdais, konferencijoje skaityti pranešimai, diskusijos ir nutarimai. Todėl svarbu, kad vietiniai Vaizbos Butai jau dabar parinktų visą reikalingą medžiagą. Ten, kur nėra Vaizbos Buto organizacijų arba buvusi organizacija neveikė, patariama aktyviam lietuviui sukviesti biznierių susirinkimą, atgaivinti Vaizbos Buto veiklą, išrinkti delegatus ir atsisiųsti į konferenciją. Delegatai yra kviečiami vykti į Chicago su žmonomis,

8. Ar galima sakyti: kariškas laivas, kariška pagalba ir pan.?

Dabartinėje Amerikos lietuvių laikraščių kalboje dažnai nedaroma jokio skirtumo tarp būdvardžių karinis ir kariškas: jie daug kur vartojami kaip papuošalus, be jokios tvarkos. Aiškiausio skirtumo nerandame ir M. Nidermanno, A. Senno ir F. Brenderio "Rašomosios lietuvių kalbos žodyne": čia karinis yra lygus kareivinis "soldatisch, Krieger-, Soldaten-", o kariškas yra "kareivinis" ir "karingas" (žr. I 440 psl.). Bet mūsų žmonių ir dabartinę bendrinę kalbą priesagos -iškas ir -inis yra aiškiai skiriamos reikšmėmis vienos nuo kitų: priesaga -iškas reiškia esminį vadaus panašumą, būdingumą, o -inis žymi priklausomybinius santykius (kilme, paskirtį, vietą, matuojamą dydį, pavidalą ir kt.), pvz.: berniškas (kaip berno) darbas, giminė (kaip giminės), kalviškas (toks kaip kalvio) kūjis, kiulė (kaip kiulės) šuo, šuniškas (kaip šuo, netikęs) (: sėsim draugiškai, šim dešrą šuniškai), veršiškas (kaip veršio džiaugsmas, žydiškas (kaip žydų) pyragas ir auksinis (aukso) žiedas,

kvietinis (kviečio) grūdas, sėkliniai (sėkliai palikti) dobilai, obuolinė (obuolio pavidalo) spygna, skudurinis žydas (kuris verčiasi skudurais), sprindiniai (sprindžio storumo) lašiniai, vakariniai (vakarais kalbami) poteriai ir kt.

Vadovaudamiesi šitos rūšies gyvosios žmonių kalbos pavyzdžiais, mes galime ir turime sakyti: karinis (karo) laivas, karinė (karo reikalams skirta) jstaiga, karinė pagalba, bet kariškas (karui būdingas) apmokymas, kariškas galvojimas, kariška daina ir kt.

Griežčiau laikydamiesi lietuvių kalbos vartosenos, toliau galime aiškiai skirti karinis nuo kareivinis ir karingas: karinis yra "karo sričiai priklausęs, karo reikalams skirtas", kareivinis yra "susijęs su kareiviu, priklausęs kareiviui", o karingas "linkęs kariauti, vis su kuo kariaujas, neramus", pvz.: kareivinis (kareivio) davynys, kareiviniai (kareivių) batai, kareiviniai (kareiviams skirti) raštai, bet karingas (linkęs kariauti) vyras, karingas būdas, karinga nuotaika ir kt.

Šitaip tiksliau kalbiškai galvodami, mes galime aiškiau ir griežčiau skirti įvairias reikšmes arba jų niuansus ir tuo būdu daugiau įnešti aiškumo bei tikslumo (precizumo) į bendrinę kalbą. Todėl pvz. "Drau-

go" pavartotasis sakiny "Pagalba bus kariška ir ekonominė" turi būti nusakyta: pagalba bus karinė (karo reikalams skirta) ir ekonominė arba: pagalba bus kariška ir ekonomiška (t.y. tokia, kuri atitiks karo ir ekonomijos reikalavimus). Pagrečiui vienam ir tam pačiam reikalui vartoti kariškas ir ekonominis visai nedera.

Ta pačia proga tenka dar pastebėti, kad iš būdvardžių su priesaga -inis mūsų bendrinėje kalboje nepatartina sudarinėti prieviksnius su -iniai, todėl užuot medžiaginiai, moraliniai, politiniai, psichologiniai, strateginiai sakytina medžiagiškai (materialiai), moraliai (šalia moralus), politiškai, psichologiškai, strategiškai ir tt., pvz.: toji sala yra strategiškai (ne: strateginiai) svarbi; mūsų visuomenė dar nėra kaip reikiant politiškai (ne: politiniai) subrendusi, ir kt.

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiam laiške. Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

Kas toliau?

Senatoriaus McCarthy iškėltoje byloje

Triukšminga byla, kuri prasidejo senatoriaus McCarthy tvirtinimu, kad Valstybės Departamente tarnauja toks ar toks skaičius komunistų, eina toliau. Čia paduodame santrauką įvairių asmenų pareiškimų tose diskusijose.

Profesorius Lattimore, kuris pagal pirmąjį McCarthy pareiškimą buvęs savo laiku vyriausias sovietų šnipų tinklo viršininkas Amerikoje, Senato komisijoje pareiškė, kad jis niekad nebuvo komunistų partijos nariu, ne tik komunistų šnipu, jis niekad nesimpatizavęs komunistams, nepalaikęs sovietų politikos ir tt. Jis tačiau pripažino, kad savo raštuose — memorandumuose Tolimųjų Rytų politikos klausimais jis rekomendavęs dvi galimybes: arba skatinti Kinijos nacionalizmą, net jeigu tai būtų ir komunistiškas nacionalizmas, turint vilties, kad Kinijos nacionalistai neis su Maskva, o bus lyg antra Jugoslavija, arba — dar geriau — skatinti visais būdais tokias sąlygas, kuriose sustiprėtų vadinama "trečioji jėga", demokratinė grupė Kinijoje. Jis rekomendavęs Ciankaiseko nemėmti, nes tai, jo nuomone, būtų buvęs vis vien beviltiškas investavimas.

Pakartojęs šias savo memorandumų mintis, Lattimore paašarino, kad McCarthy kaltinimas, kuris rūpinis atvykusiomis viešniomis. Laisvu nuo konferencijos posėdžių laiku svečiai bus supažindinti su lietuviška Chicago, pavežioti po miestą, atlankytos lietuvių biznierių įmonės ir tt.

Visi, kurie rengiasi atvykti į šią konferenciją, kviečiami iš anksto apie tai pranešti raštu Konferencijai Rengti Komitetui Pirmininkui šiuo adresu: Joseph P. Varkala, 2401 West 63rd Street, Chicago 29, Illinois.

reikė, aiškiai atsikreipdamas į McCarthy: "Mano nuomonė apie politiką Kinijoje galėjo būti iš dalies arba visiškai klaidinga, bet jeigu kas sako, kad ji buvo nelajali ar neamerikietiška, tas yra arba pamišėlis arba pikta-daris"...

Be to, Lattimore pareiškė, kad, jeigu senatorius McCarthy savą tvirtinimus, jog jis, Lattimore, buvęs komunistas ar šnipas, pakartotų neprisidengęs senatoriška neliečiamybe, tai jis McCarthy trauktų atsakomybėn už šmeižimą.

Senatorius McCarthy buvo pareiškęs, kad jo kaltinimų prieš Lattimore įrodymai esą FBI byloje. Jis reikalavo, kad FBI medžiaga būtų duota susipažinti ši reikalą tyrinėjantį komisijai. Prezidentas nesutiko duoti tų bylų. FBI viršininkas Hoover taip pat nenori duoti jų visų, sakydamas, kad tai pakenktų FBI darbui, kadangi... praktika rodo, jog senatoriai ne visada išlaiko paslaptį. Sutiko duoti tik tą medžiagą, kuri liečia konkrečiai paminėtus asmenis.

Komisija gavo susipažinti su FBI duomenimis apie profesorius Lattimore. Komisijos pirmininkas Tydings, demokratas, paskelbė, kad keturi komisijos nariai priėjo vieningą išvadą, jog FBI byloje nėra tokios medžiagos apie Lattimore, kuri patvirtintų McCarthy kaltinimus.

Penktas komisijos narys, respublikonas Hickenlooper pareiškė, kad jis prie tos išvados neprisidėjo. Vėliau ir kitas respublikonas iš tos komisijos, senatorius Lodge, irgi pareiškė, kad jis nėra visai tos pačios nuomonės, kaip senatorius Tydings paskelbęs. Bet jis pareiškė: "Senatorius Tydings kalba už save, senatorius Hickenlooper — už save, ir aš tikiuos, kad senatorius Lodge taip pat kalba už save..." Tuo būdu jis parodo, kad jis

ne visai sutinka su likusiais trimis komisijos nariais demokratais, bet ne visai sutinka ir su Hickenlooper. Galima suprasti iš jo pareiškimo, kad FBI pateiktų duomenų ištyrimas nebuvo pilnas ir todėl tvirtinti vienaip ar kitaip dar negalima.

O McCarthy iš savo pusės irgi leido suprasti, kad FBI ne viską atidengė. Jis sako: "Aš žinau, kas FBI byloje yra."

Senatorius McCarthy vienoje vietoje kalboje irgi sustojo ties Lattimore klausimu. Čia kaip tik buvo proga atsilipti į Lattimore išsukimą "pakartok, ką sakai, neprisidengdamas senatoriška neliečiamybe."

Bet savo kalboje McCarthy neapėkartojo nei to, kad Lattimore yra buvęs komunistinio šnipų tinklo viršininkas, nei kad buvęs komunistų partijos narys, o tik pareiškė, kad Lattimore, kaip ir ambasadorius Jessup bei Valst. Departamento pareigūnas, kartais sutikdavęs su tokia politika, kuri įsui lygiagrečiai su Kremliaus politika.

Bet Senato komisijai jis pareiškė turįs liudininką, kuris patvirtintų, jog Lattimore buvo komunistų partijoj ir privailėjo klausyti jos disciplinos. Tas liudininkas — Louis Budenz, buvęs komunistų dienraščio redaktorius, paskui nuo komunistų atsimitęs.

Tačiau Budenz pareiškė, kad McCarthy jis nepažįsta, su juo jis nekalbėjęs ir esąs labai nustebintas, iš kur McCarthy žino, ką jis galįs paliudyti. McCarthy irgi pripažino, kad su Budenzu nekalbėjęs, bet turįs žinių, kad Budenz negalįs nežinoti apie Lattimore vietą komunistų partijoje.

Budenz Senato komisijoj bus klausinėjamas balandžio 20 dieną. Tai bus bene aukščiausios įtampos taškas šioje byloje, nes nuo Budenzo vienokio ar kito kio paliudijimo priklausys, ku-

(Perkelta į 6-tą pusl.)

Balsuokite už

Alman P. Barber

kandidatą į

VALSTYBĖS SENATORIUS

RESPUBLIKONŲ NOMINACIJOSE, GEGUŽĖS 2 D.

Turi patyrimą, kvalifikaciją ir viską, ko reikia tinkamai ir teisingai patarnauti visiems žmonėms

IŠRINKITE

CHESTER K. GILLESPIE**Common Pleas Court
TEISĖJU**Reikalaukite Respublikonų Sąrašo
NOMINACINIJOSE RINKIMUOSE
1950 m., gegužės mėn., 2 dieną

Kas toliau?

(Atkelta iš 5-o pusl.)

ria linkme pakryps visas tas reikalas.

Komisija buvo nutarusi paskirti savo tarnautojų šio tardymo reikalams advokatą Frederick Ayer, iš Bostono. Jis buvo rekomenduotas, kaip labai prityręs tardytojas. Rekomendavo jį senatorius Lodge. Bet staiga komisijos pirmininkas paskyrimą sustabdė sakdamas, kad negalima į tas pareigas priimti asmenį, kuris yra kandidatas dabartiniuose rinkimuose (Ayer yra respublikonų kandidatas).

Sen. Tydings sako, kad jis nepriimtų į šį darbą nei respublikono nei demokrato, kuris yra rinkimuose kandidatu. Sen. Lodge tuo piktinasi nurodymas, kad Ayer kandidatavimas yra žinomas jau visais mėnuo, tad keista, kodėl jo paskyrimas atmetas staiga, po to, kai jau buvo sutikta jį paskirti. Komisijos pirmininkui krinta šešėlis, kad jis bijo įsileisti per gerą tardytoją...

Pagaliau komisijos pirmininkas Tydings pareiškė, kad jis galės ir sutikti su paskyrimu kandidatuojančio asmens, jeigu respublikonai mano, kad reikia tai padaryti. Jam buvo priminta, kad jis pats bei kai kurie kiti komisijos nariai taip pat kandidatuoja...

Senatorius Taft pareiškė, kad demokratai stengiasi labiau apkalbinti McCarthy, negu eiti prie tikrojo tardymo tikslo — išaiškinti, ar nėra komunistų infiltracijos Valstybės Departamente. Anot jo, nesvarbu, ar McCarthy turi ar neturi įrodymų, ir net nesvarbu, ar jis šio byloje laimės ar suklups, o svarbu įsitikinti, ar komunistų įtaka Valstybės Departamente yra ar jos nėra.

Tai labai teisinga pastaba. Tik ji nepakeičia fakto, kad būdas tai įtakai nustatyti pasirinktas nevykęs...

Edward Barret, Valstybės Sekretoriaus padėjėjas, griežčiausiai pasisakė prieš McCarthy veikimo metodą. Jis sako, kad tai yra labiausiai stebinas neatsakingas veiksmas. Esą, McCarthy kartais sakė, kad Valstybės Departamente 205, ar 57 ar 220, ar 206, ar 81, ar 106 komunistai, ar tik šiaip rizikinti ten laikyti saugumo sumetimais. Apdrabstęs po lašelį keletą įvairių vardų, jis staiga apsiribojo tik vienu ir sakosi, kad čia atlaikysias ar suklupsias su įrodymais. Ligi šiol dar nėra nieko neįrodė. "Svarbiausia, kad tas vienas asmuo (Lattimore) nėra iš Valstybės Departamento" — sako E. Barret.

Senatorius Connally, Senato Užsienių Politikos Komisijos

Pirmininkas Senate pareiškė:

"Aš netikiu, kad šiame Senate kas nors būtų buvęs palankus pasiūlymui siųsti mūsų vyrus dalyvauti civiliniame kare tarp dviejų Kinijos politinių grupių. Tai yra vienintelis dalykas, ko Jungtinių Valstybių vyriausybė nepadarė. Bet dabar diena iš dienos mes esame puolami spaudoje, per radiją ir čia, Senate, kad Jungtinių Valstybių Valstybės Departamentas kaltas dėl Kinijos nacionalistų vyriausybės pralaimėjimo. Tai ne tiesa!"

I tai atsiliepė respublikonas senatorius Knowland iš Kalifornijos primindamas, kad jis visada siūlė ir dabar tebesiūlo, kad Kinijoje reikia pritaikyti tą pačią sistemą, kaip ir Graikijoje, tik, esą, demokratai į tą pasiūlymą niekad nekreipė dėmesio.

Connally čia jau gana miglotai ėmė aiškinti, kad Kinijoje padėtis visai kitokia, negu Graikijoje, kad buvę daryta viskas, kas tik galima. Pagaliau jis vėl pavartojo tą patį "skydą", kaip ir pradžioje, klausdamas, ar yra kas nors Senate, kas balsuotų už Amerikos kariuomenės siuntimą į Kiniją...

Čia reikia pastebėti, kad visi sumanymai sukludyti komunistų ekspansiją tame pačiame Senate paprastai susiduria su pini-gų tam reikalui paskyrimo klau-

simu. Ir deja, tenka pripažinti, kai kurie narsūs tos ekspansijos sulaikymo šalininkai esti gana šykštūs, kai balsuojamas pinigų paskyrimas...

Tarp ko kita, senatorius Taftas, kuris irgi rodo didelį susirūpinimą komunistam palankios politikos įsigalėjimu, kai buvo svarstomas Atlanto pakto sutarties tvirtinimo klausimas, buvo tam priešingas, o pagaliau sutiko tvirtinti, bet tik kad nebūtų siunčiami į Europą ginklai... Ir parėmė tą savo pasiūlymą tuo, kad ginklų siuntimas sukelsią karą su Maskva... Kaip matome, komunistai visokiais būdais stengiasi sukludyti tą ginklų siuntimą, nors tai yra daroma, nepaisant Tafto nepritrimo. Jeigu Tafto būtų paklausta, jeigu sovietai užpultų Vakarų Europą ir nebūtų kuo gintis, kaip ar neatsiras-tų kas nors, kas imtų tvirtinti, kad Taftas irgi bolševikų agentas, nes stengėsi sulaikyti Vakarų Europos apginklavimą...

New Yorko gubernatorius Dewey, buvęs respublikonų kandidatas į prezidentus, šiomis

dienomis ryšium su visa šita istorija pareiškė:

"Kiekvienas respublikonas, prieš pradėdamas džiūgauti dėl demokratų užsienių politikos laivo sudužimo, turi pagalvoti apie tai, kad mes visi sėdime tame laive."

Ši byla dar nebaigta. Seksi-me toliau.

RE-ELECT

**Thomas J. "Tom"
CARNEY**

County Commissioner

Democrate

MAHONEY COUNTY

THE ILLUMINATING CO.tarnautojai demonstruos elektrinį šaldytuvą ir virtuvą
1950 m. gegužės 5 d. 7:30 v. v.

pas

A. Fiordalisi Furniture Co.

12106 Superior Ave. near Lakeview Rd.

A. FIORDALISI FURNITURE COMPANY

Maloniai kviečia Jus ir Jūsų draugus aplankyti
CROSLEY BUTO ĮRENGIMŲ PARODĄ
1950 m. gegužės 5 d., penktadienio vak. 7:30 v.
Šioje krautuvėje 12106 Superior Ave.Prie įėjimo visiems didelės dovanos
Nemokama filma, nemokamos dovanos
Malonumai visiems**PUIKUS CROSLEY VIRTUVĖS RADIO
VERTAS \$42.95
IRGI BUS PADOVANOTAS****NEREIKIA ĮMOKETI PINIGŲ. JŪS GALIT
ĮSMOKETI PER 24 MĖNESIUS!****A. FIORDALISI FURNITURE CO.**

Visi buto įrengimai ir televizija

12106 Superior Ave.

Netoli Lakeview

AN ELECTRIC FOOD FREEZER PAYS FOR ITSELF

GLenville 1 - 3768

Residence:

FAirmount 1 - 5729

FREE DEMONSTRATION!

Friday Evening * May 5, 1950 * 7:30 P. M. at This Store

**THE THRIFTIEST THING
YOU CAN ADD TO YOUR HOME!
CROSLEY FREEZER**

Model CF-7—capacity up to 252 lbs.

**5 BEAUTIFUL
MODELS...**Capacities from 4 cu. ft. to 20 cu. ft.—
accommodating from 140 lbs. to 700 lbs.

Pric'd as low as

\$179.95

● You'll eat better, live better—and be really thrifty when you have a Crosley Freezer. A Crosley Home Freezer has extra-convenient Shelvatrays for pies, cakes, freezer jars; handy baskets... counterbalanced lid with convenient light... temperature control and warning light... locking lid handle... and an efficient long-lasting refrigerating unit with 5-year warranty.

● You'll enjoy savings in time and money. Fewer trips to market—and, when you do shop, you buy when prices are low. Quantity food discounts are yours, too. Leftovers are stored, become the base for entire new meals. And party dishes are made in quantity—stored for future use. Come in—see our amazing Crosley Freezers, now!

CROSLEY Better Products for Happier Living**A. FIORDALISI FURNITURE COMPANY**

Complete Home Appliances and Television.

12106 Superior Ave. GL 1 - 3768

Cleveland IR APYLINKĖSE

KANDIDATAI

Artėjant pirminiams rinkimams, visa eilė kandidatų krepšiai į DIRVOS skaitytojus, suteikdami informaciją apie save ir, žinoma, kviesdami balsuoti už juos. Dedame tuos atsisaukimus, palikdami visišką atsakomybę kandidatams už jų atsisaukimų turinį, manydami, kad balsuotojai patys galės išsiskirti, kurie kandidatai jiems labiau imponuos.

Almen P. Barber

kandidatuoją į Ohio senatorius. Jis daugiau kaip 10 metų yra buvęs FBI ypatingiems reikalams valdininkas (nuo 1934 m. sausio m. iki 1944 m. rugsėjo). Savo programoje, jei būtų išrinktas, yra numatęs remti įstatymus viešosios sveikatos ir gerovės pagerinimo linkme. A. P. Barber jau 19 metų yra advokatas Ohio valstybėje. Yra Clevelando Piliečių Sąjungos narys. Kandidatuoją respublikonų sąrašė.

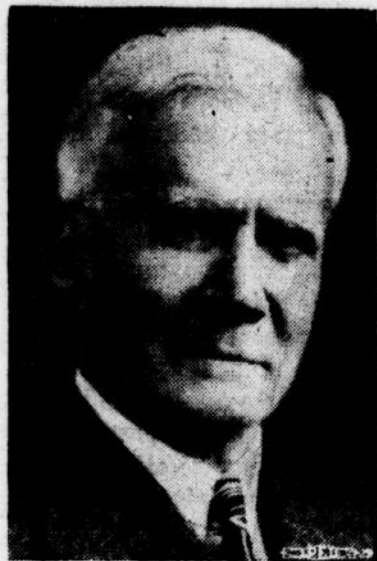
Edward J. Kovacic

žinomas įvairialybės publikos tarnautojas Cuyahoga apskrityje, remiamas 26 organizacijų, įskaitant 23 Apylinkės Klubą, kandidatą į Apskrities Komisionierius. Jį remia darbininkų organizacijos, atskirų tautybių

draugijos ir piliečių organizacijos.

Neturtingų tėvų vaikas, gimęs prieš 40 metų Clevelande, iš jaunų dienų dirbo padėdamas šeimai. Pardavinėjo laikraščius ir šiaip padėjo tėvams. Lankė St. Vitus, East Madison ir Wilson Junior mokyklą. 1928 metais baigė East High, 1932 metais baigė John Carroll universitetą filosofijos bakalauro laipsniu. Pasižymėjo sporto srityje ir dalyvavo visoje eilėje sportinių organizacijų. Vėliau šešis kartus iš eilės vis didesniu balsų skaičiumi išrenkamas nuo 23-čios apylinkės Apskrities Tarybos nariu. Vedęs, turi 10 metų dukrą ir pusantų metų sūnų, gyvena 7308 Hecker Ave.

Kandidatuoją demokratų sąrašė. Platesnių informacijų galima gauti jo propagandos komitete, 363 Hollenden Hotel.

Robert Crosser

21-os apylinkės atstovas Kongrese, vėl kandidatuoją į tą pačią vietą. Savo laiku jis vadovavo sunkiai kovai dėl bankų sutvarkymo, kurios kovos rezultatas dabar yra federalinė bankuose laikomų indėlių apsauga. Šiuo metu jis būdamas organizacijoje su Amerikos darbininkais, esą, turi būti atšauktas Taft-Hartley įstatymas, kuris, sako Paterson, iš tolo sudaro blogą kvapą, nes jis leidžia

sarą jis buvo iškeliavęs net į Europą studijuoti, kaip ten tie reikalai tvarkomi ir ieškoti tinkamiausio būdo tam klausimui išsutyvinti. Todėl kviečia jį dar kartą nominuoti atstovu į Kongresą, kuriose pareigose jis yra jau daugiau kaip 3 dešimtmečiai.

Chat Paterson

pirmoj eilėj pasisako už pasaulinę laisvųjų darbininkų unijų darbininkų organizaciją (įsteigtą pereinant rudenį Londone), kurioje neprivalo dalyvauti tokios darbininkų unijos, kaip sovietų, kadangi ten unijų vadai yra ne darbininkų vadai, o paprasti biurokratai, despotišks valdžios atstovai. Bet kad kitų kraštų darbininkai galėtų nuosirdžiai bendrauti vienoje organizacijoje su Amerikos darbininkais, esą, turi būti atšauktas Taft-Hartley įstatymas, kuris, sako Paterson, iš tolo sudaro blogą kvapą, nes jis leidžia

įtarti Ameriką esant veidmainišką.

Chat Paterson yra remiamas visos eilės darbininkų organizacijų pat ir kai kurių demokratų partijos klubų. Jis griežtai pasisako prieš respublikonų - dixikratų koaliciją. Siekia būti kandidatu į kongresą nuo 22-os apylinkės demokratų sąrašė.

Henry M. Busch

ypatingai pabrėžia savo pasipiktinimą komunistiniu terorizmu prieš religiją Lenkijoje, Vengrijoje ir Čekoslovakijoje. Jis buvęs steigėjas Imigracijos Komiteto nacizmo aukoms gelbėti, dabar siūlas panašią programą gelbėti raudonųjų aukoms. Didžiojoji buvęs prezidento Roosevelto programos rėmėjas ir sakosi esąs toks pat prezidento Trumano programos šalininkas. Visų žmonių gerovę ir pilniausias naudojimas demokratijos gėrybėmis esanti geriausia priemonė sustabdyti komunizmo ekspansijai. Jis stoja už pigių butų programą, didesnes pensijas ir nedarbo

pašalpas, nuomų kontrolės pratęsimą, mažesnius mokesčius mažiausio uždirbančioms šeimoms, Taft-Hartley įstatymo atšaukimą, lygybę gauti darbą visiems ir tt. Užsienių politikoj esąs už ekonominę pagalbą visoms draugingoms tautomis pagal Marshallo planą, ekonominę pagalbą Jugoslavijai, Graikijai bei kitoms tautoms... ir už Atlanto pakto palaikymą... Jis siekia kandidato į Senatą vietos demokratų sąrašė.

LIETUVIŲ SALŲ

Išnuomojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems renginiams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klubą, 6835 Superior Ave.

**BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME**
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO's BASEMENTE

Moteriškos, 15 ir 20 mezg. pilnos Moteriškos 1-mos rūšies trikotinės

NYLON KOJINĖS

NEREGULIARIOS
1.35 LAIPSNIO

69c

pora

Didžios sutaupos gimtadienio išpardavime geriausių 15 ir 20 mezgimo pilno dydžio nylon kojinių, turinčių tik labai menkų ydų. Dydžiai 8½-10½, visų atspalvių.

RAYON KELNAITĖS

REGULIARIOS
1.00 LAIPSNIO

2 už \$1

Didžios sutaupos gimtadienio išpardavime po 50c kiekvienoms tokims geros rūšies trikotinėms dirbt. šilko kelnaitėms su gėlėmis ir apvadais. Visos mėgiamos spalvos, mažos, vidut. ir didelės.

Vaikams 50c medvilninės kojines

Mercerizuotos medvilnės riešai, visų mėgiamiausių spalvų. Nereguliarios ir trečioji eilė nuo mūsų brangiausio laipsnio. Dyd. 6-10½

18c

pora

Basement Hosiery Department

Moteriški 2.95 dirbt. šilko marškiniai

Geros rūšies trikotinės dirbt. šilko kelnaitės su gražiais išsiuvinėjimais ar apvadais. Pasibaits ar kt. spalvų. Dyd. 34-46.

1.88

Basement Knit Undies Departm

VYRAMS REG. 2.39
DARBO KELNĖS

REG. 59c LAIPSNIO
Turkiški rankšluosčiai

VYRAMS REG. 55c
medvilnės kojines

1.69

Specialus gimtadienio išpardavimas! Kiek antra rūšies, geros 8-oz. melynų darbinės kelnės. Sudvigubintos didžiausio trynimosi vietoje. Dydžiai nuo 29 iki 42.

Basmt Men's Clothing Dept.

44c

Specialus gimtadienio išpardavimas! Kiek antra eilė, minkšti ir sugeriantys rūšies turkiški rankšluosčiai, visokių atspalvių. 20x40".

Bsmnt Men's Furnishings Dpt

4 por. \$1.

Pilnai mercerizuotos Lynx & Lynx reguliaraus ilgio kojines ir elastiškais riešais, dydžių nuo 10 iki 13. Taip pat ir Banner Wrap kojines.

Basement Domestic Department

MONCRIEF SILDYMAS
ir ORO VĖDINIMAS
Statytojai didžiausia vertė doleriais
GAS — OIL — COAL
THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

Naujiena lietuviams moterims!

STYLETTE BEAUTY SALON

Lietuvaitės vedamas grožio salionas
1452 Addison Rd. Kampas Addison ir Wade Park
Telef.: UTah 1-7491

Pusmetinės bangos nuo \$5.50. Šaltas ir karštas šukavimas, plaukų dažymas ir kita grožio priežiūra. Užtikrintas darbas. Atsinešusioms šį skelbimą nuolaida.

Miss Alvina Paulis
Savininkė kosmetologė

SUOPIS FURNITURĖ

6921 Wade Park EX 1-8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrada UTah 1-4516
WM. DEBBS PAINTING CO.
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Darom naujas
AUTO BATTERIES
Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES
Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland
Telefonai: MA 1-3359
EN 1-3844
Namų adresas: 7204 Donald Ave.

CLEVELAND, OHIO

Artinasi pavasario laikas!

Tai yra naujų sumanymų ir naujo veikimo laikas kiekvienam žmogui, pagerinti jo gyvenimui. Tai geras laikas pradėti taupyti. Taupymas, nors ir po mažą sumą, užtikrina ateitį ir apsaugo nuo rūpesčių. Taupydami galį tapti namo savininku.

Lietuvių Banke sutaupos nuosimčiais auga kasdien. Jos čia yra USA valdžios apdraustos per Federal Insurance Corporation.

**THE SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASS'N.**

6712 Superior Ave. HE 1-2198

I J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. Henderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdcoot 1-1763

"PALAIKYKIT FAIR DEAL"

Balsuokit už

MARTIN J. O'DONNELL

APSKRITIES IŽDININKUS

Reikalaukit Demokratų Sąrašo

Nominacijos — antradienį, 1950 m. gegužės 2 d.

GEROS KVALIFIKACIJOS IR PATYRIMAS

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1-1778 REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Geriausias Žurnalas
LIETUVIŲ NAUJIENOS
Paveiksluotas 32-jų puslapių
Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesį per 1 metą.
Isteigtos Gegužio 15, 1938.
LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th Street Philadelphia 6, Pa.

Clevelande IR APYLINKĖSE

ČIURLIONIEČIAI UŽKARIAVO CHICAGĄ!

Taip rašo Chicago's lietuviški laikraščiai. Taip rašo ir Chicago Tribune muzikos kritikas Seymour Raven. Tą liudija ir tas faktas, kad visi bilietai į Chicago's operos salę čiurlioniečių koncertui buvo parduoti jau savaitę prieš koncertą, reikėjo užstatyti kėdėmis net orkestrą vietą, ir tai bilietų pritrūko dar bent dviems tūkstančiams būtinai norėjusių į koncertą patekti. O pateko keturi tūkstančiai!

Rengėjai, ypač A. Ols ir V. Vijeikis, sako, paskutinę dieną prieš koncertą turėjo pasislėpti nuo visokių pažįstamų ir nepažįstamų draugų, kurie visokiems paaiškinimais remdamiesi būtinai stengėsi išprašyti iš jų kokią nors bilietėlį.

Koncertas, sako, pavykęs, beveik geriau, kaip Clevelande. Publika buvusi patenkinta. Atsiliepimai lietuviškuose laikraščiuose labai geri. Ir dėl koncerto gerumo ir dėl to fakto, kad lietuviškas koncertas nei Chicagoje dar niekad nebuvęs sutraukęs tiek žmonių.

Minėtas Chicago Tribune rašo:

"Ne vienas iš tremtinių moka muzikuoti. Vakarykštis pasirodymas Civic Operoje įtikino, kad imigrantas su muzikos instrumentu savo pirmuosius lietuviškus popierius turi stačiai ant gaidų pulto, o jeigu kas nesisilio su pasveikinimu, tai tik dėl to, kad matyt, kad per sunkiai tirpsta nuo dainos įtikinamosios galios.

Vakar vakarą stiprus 50 lietuvių junginys, pavadintas Čiurlionio vardu, pagal trumpai gyvenusio dailininko ir kompozitoriaus Mikalojaus Čiurlionio vardą, visiškai pavergė beveik 4,000 žmonių minią savo dainomis, šokiais ir instrumentų muzika."

"Žinoviškai Alfonso Mikulskio išminkinto jų choro dainos yra tikslios, spalvingos ir visai laisvos gadinančių "aranžavotojų" padailinimų. Jų šokiai patina tiesiai iš geros žemės, ir jei kur nors yra gražesnis vaizdas, kaip jaunų lietuvių, taiklingai dainuojančių su kanklėmis ant kelių, tai jį vis vien nelengva prisiminti."

ALT SAJUNGOS SKYRIAUS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Šį penktadienį, balandžio 21 d., 8:00 valandą vakare šaukiamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus narių susirinkimas, čiurlioniečių patalpoje, 1308 68th St. (prie pat Lietuvių Banko).

Bus svarstoma, kaip padėti besikuriančiam Jaunimo Teatru, apie kurį plačiau šiame numeryje yra rašoma pasikalbėjime su to teatro režisierium.

Atvykusieji 7:30 val. ten pat galės išklausti lietuviškąją radijo programą.

VISAS JAUNIMAS RENKASI Į LIETUVIŲ SALĘ

Primename, kad šį sekmadienį, balandžio 23 d., 4:30 val. p. p. Lietuvių Salėje rengiamas pirmas bendras linksmas ir jaunų lietuvių jaunimo pobūvis. Dalyvauti kviečiami visi organizuoti ir neorganizuoti jaunieji lietuviai. Dalyvavimo mokesčio tik 35 c.

Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando Skyrius

LIETUVISKAS VAKARAS AMERIKIEČIŲ MOTERŲ KLUBE

Clevelando Moterų Klubas šį penktadienį, Bulkeley Bldg., rengia "lietuvišką vakarą". Julius Smetona pakviestas ta vakara klubo narėms ir viešioms bei svečiams skaityti paskaitą apie dabartinę Lietuvos padėtį. Birutė Smetonienė pakviesta paskambinti lietuvių kompozitorių kūriniui. Ir netyčia tą dieną klubo narės valgys pagamintus pagal lietuviškus receptus...

MOTERŲ SAJUNGOS VAKARAS NAUJOJO PARAPIJO

Moterų Sąjungos kuona sekmadienį balandžio 23 d., Naujojo Parapijos salėje (Neff Rd.) rengia vakarą. Bus vaidinama komedija Šalputris, dainos Maželis ir M. Galdikienė, jaunu moterų kvartetas ir saliečių moterų grupė. Bus pirmųjų kuopos narių pagerbimas Po programos šokiai ir vaišės. Komisijos pirmininkė A. Navickienė ir komisija labai smarkiai darbuojasi, kad svečiams vakaras būtų ko smagiausias. Vakarą pelnas skiriamas Naujosios Parapijos bažnyčios altoriui įrengti. Programa prasidės lygiai 5 val. p. p.

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas mūsų specialybė.

Kambarių Popieravimas Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas:
KEnmore 1-8794
Cleveland, Ohio

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POtmac 1-6899

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo programa DIRVOS spausdinimo priemonėms pagerinti auoko šie skaitytojai:

Savukinas J., Newburyport, Mass. \$1.—
Brazauskas J., Cleveland 2.—
Škėma Juoz., Newark, N.J. 2.—
Bindokas Juoz., Cleveland, 2.—
Lapinas A., Montreal, Can., 1.—
Davainis F., Hudson, Mass. 1.—

BILLETAI Į JAUNIMO TEATRO PIRMĄJĮ VAIDINIMĄ

Vietos numeruotos. Pirmosios penkios eilės — suaugusiems po \$1.50, jaunuoliams iki 15 metų po \$1.—. 6, 7, 8 ir 9-ta eilės — suaugusiems po \$1.—, jaunuoliams po 65 c. 10, 11 ir 12-ta eilė ir visos keturios eilės paaugštintoje vietoje — suaugusiems po 75 c., jaunuoliams po 50 c.

Bilietus nuo šio šeštadienio jau galima gauti DIRVOS redakcijoje. Galima (ir patariau) tuojau užsisakyti juos telefonu EN 1-4486. Užsakytus bilietus reiks atsiimti iki gegužės 1 dienos. Po to užsakymai bus priimami tik ta sąlyga, kad būtų atsiimti per 24 valandas nuo užsakymo.

HIPPODROME

Nuo balandžio 26 dienos pradėsima rodyti muzikinę filmą "The Daughter of Rosey O'Grady" su June Hazer, Gordon Mac Rea, Cuttles Sakall ir Jim Barton. Tai drama merginos, kurią draudė nuo scenos karjeros, bet ji nepaklausė.

CENTRAL ARMORY

Ateinantį antradienį, balandžio 25 dieną, pagrindinėse imtyne Curtis George imsis su didžiuliu Togo. Cielon Anaya, jr., susitiks su Frank Talaber, o prieš tai su Fred Bozic. Poriene imtyne Frank Talaber ir Vic Trout prieš Frank Julian ir Howard Cantonvine. Pradinėse rungtynėse Stanley Radwin prieš mažąjį naujoką Jonathan.

RKO Keith's 105th

Balandžio 19 - 22 d. "Under My Skin" su John Garfield.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju ponai Sofijai Baikienei, 702 E. 99 St., Clevelande, už butą ir darbo parūpinimą.

Vladislava Stungienė su dukra

ISNUOMOJAMAS BUTAS

5 kambarių, su garažu, \$42.50 mėnesiui, tik suaugusiems, laisvas maždaug nuo gegužės 6 d. 1375 East 82nd St.

IEŠKAU DP SENUTĖS

arba šeimos, kuri sutiktų prižiūrėti ir priimti 2 metų amžiaus vaiką. Kreiptis: J. Dautartas, 3912 Payne Ave; arba telefonu nuo 8 val. ryto iki 2 val. p. p. EN 1-0421.

PARDUODAMA TAVERNA

Licensija D-2. Parduodama dėl šeimininko vyresnio amžiaus. 8104 St. Clair Ave. EN 1-0570

PARDUODA AKORDEONĄ

Hohner, 120 bosų, naujas, \$120. (krautuvė) toks \$350. Paklausimus rašykite į DIRVĄ, prie adreso pridėdami Nr. 120.

PARDUODA

pečių, mahagony stalą ir rankinį valytuvą (hand sweeper). \$20.—. Kreiptis: Mary Zupka, 1340 Wheelock Road, viršų

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.

Jau buvo pranešta, kad gegužės mėnesio 7 dieną Clevelande, Lietuvių Salėje, pirmą kartą pakels uždangą Jaunimo Teatras.

Tai naujagimis. Dar "nekreipytas", bet vardas jam jau numatyta: Lietuvos jaunimo labiausiai mylimos ir lietuviškose dainose apdainuotos gėlės vardas — Rūta. Pačios "krikštynos" (su kūmais ir atitinkamomis ceremonijomis) bus atidarymo diena, tai yra, gegužės 7, sekmadienį, 4:00 val. p. p. Prašom dalyvauti!

O tuo tarpu, kad būtų aiškiau, kas yra tas naujagimis, kreipėmės į režisierių Petrą Maželį, kuris šiam naujagimiui tuo tarpu eina beveik ir tėvo ir motinos pareigas, su keleta klausimų, kuriuos čia su jo atsakymais ir pakartosime.

— Kaip ir kodėl kilo sumanymas kurti šį teatrą?

— Atvirai pasakius, nežinau. Laimingas (ar nelaimingas...) aplinkybių susidėstymas...

Vokietijoje šita darbą dirbau. Turėjom daug vargo ir daug malonumų. Malonumas, ir ypač nauda mūsų jaunajam atžalynui tikrai buvo didesnė už didžiausią vargą. Tai atrodo, kodėl gi čia to paties nepabandžius?

Atsitiko taip, kad vieną kartą, sausio 7 dieną, su savo geraisiais globėjais Clevelande, Salasevičiais, atsidūriau viename susirinkime - posėdyje. Pasirodė, kad tai ne šiaip jau posėdis: posėdžiauja pati vyriausioji Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba... Posėdžiauja ir kalba... Apie daug dalykų kalbėjo, sustojo ir ties jaunimo reikalais. Galvoja, kad reiktų gi pagaliau duoti lietuviškam jaunimui Amerikoje ką nors nauja, patrauklų, ką nors, kas įtrauktų jį į lietuvišką kultūrinį veikimą, į bendravimą.

Tai va, girdėdamas tuos norus, ėmiau ir išsitariau, kad vienas iš tokių jaunimui patraukliausių dalykų yra jaunimo teatras. Paminėjau, kaip mes dirbom tremtyje, kaip būtu galima čia padaryti...

Buvau labai maloniai nudžiugintas, kad posėdžiaujanti valdyba greit, be ilgo irodinėjimo, suprato mano mintį ir nesiderėdama nutarė sumanymą priimti ir vykdyti. Sumanymą išleis, turėjau anksčiau ir vykdyti. Ir ėmiausi to vykdymo gana drąsiai, nes pajutau, kad už nugaros turiu reikala rimtai ivertinančius ir suprantančius rėmėjus. Tuo pasirėmdamas ir pradėjau...

— Koki numatomi šio teatro užsimojimai?

— Hm... Jau daug turėtų pasakyti tas, kad kalbame čia ne apie "vakarelių", o apie teatrą. O tai reiškia, kad yra užsimojimas nepasitenkinti vienu švystelėjimu. Jeigu čia būtų kalba tik apie vieną vaidinimą, tai nė nepradėčiau, nes galia prisirengimo ir išlaidų tik dėl vieno karto. Juk pirmasis vaidinimas kaip tik reikalauja daugiausiai darbo ir daugiausiai išlaidų. Vienam vaidinimui įdėti pinigų didelė dalis galės būti ir toliau panaudota, taigi antras - trečias pasirodymas bus jau lengvesnis.

Iš kitos pusės, jeigu norima jaunąjį atžalyną tikrai įtraukti į kultūrinį gyvenimą, tai reikia, kad tas būtų daroma nuolat, ne užtenka tik kartą truktelėti ir vėl paleisti... Todėl manau, kad šis teat-

Gimsta lietuviškas jaunimo TEATRAS

PASIKALBEJIMAS SU JO REŽISIERIUM PETRU MAŽELIU

ras turės vien Clevelande kasmetai parengti bent po du naujus vaidinimus. Jeigu tie vaidinimai patiks, tai bus galima juos ir po porą ar trejetą kartų kartoti. O šalia to dar reiktų surengti dar bent po vieną kitą margumynų vakarą, kur mūsų jaunimas turėtų progos pasirodyti savo gabumus — deklamuoti, šokti, dainuoti, pajaukauti ir tt.

Kai turėsim čia sudarę pamatą, tai bus galima suorganizuoti ir išvažiavimus į kaimyninius miestus arba, panaudojant turimas dekoracijas ir lengvai kilnojamos scenos įrengimus, kituose miestuose parengti tokius pat vaidinimus iš ten esančių jaunųjų pajėgų, kad ir kitų miestų lietuviškas jaunimas įsitrauktų į tokį pat darbą. Tai labai ir labai naudinga, nes niekas kitas negali jaunimo taip atitraukti nuo nepageidaujamų pramogų ir niekas negali taip tvirtai sujungti į vieną gražų ratelį, kaip teatras.

— Kokia yra ta pasaka, kurią rengiate pirmajam pasirodymui, ir kodėl ji buvo pasirinkta?

— Suradau po ranka iš Vokietijos atsivežtą, dar Lietuvoje išspausdintą vaidinimui pritaikytą Balės Voveraitės pasaką Žirgonė ir Gailė. Tai yra eilėmis parašyta 3-jų veiksmų pasaka, kurioje pamotė skriaudžia našlaitę podukrą Gailę ir lepiną savoją dukterį Žirgonę — kaip ir daugelyje lietuviškų pasakų. Jeigu matome lyg ir kovą tarp gėro ir blogo. Geroji pusė ilgą laiką nukentė, bet baskui laimi gerumas ir meilė. Tai yra lyg ir geras pamokslas, tik ne kuolu ir galva kalamas, o per gražiųjų paveikslus einas staciai į širdį...

Ta pasaka nėra visai gerai pritaikyta vaidinimui, todėl teko prie jos dar kai ką pramanyti. Šalia meškos, vilko, voveraitės, bitės, erelio ir dagiliuko, bus dar drugeliai, žiogas, gerosios ir piktosios laumės... Vėsi tie sutvėrimai bus ne tik gyvi, bet kalbės ir šoks ir scenoje matoma miška padarys visiškai gyvą. Tie visi žvėreliai net ir su muzika šoks!...

— Ką dabar daugiausiai darote, kad tas sumanymas virsų kūnu?

— O ką gi — mokomės tą pasaką vaidinti! Visų pirma reikėjo surinkti būrį "artistų". Šiam vaidinimui teko veikėjus daugiausiai rinkti iš jaunaisiu atžalyno, bet dalis vaidintojų yra ir iš vyresnių ir net iš visai suaugusių.

Su pačiais jaunaisiais aktorais vaidinimo pamokos vyksta daugiausiai pas kiekvieną iš jų namie, mamų akivaizdoje... Bet sumetus pirmuosius metmenis, žinoma, turėsime susi-

rinkti ir visi ir mokyti scenoje vaidinti. Galite suprasti, kad šitaip dirbant esti nemažai užimtų, ne tik jie patys... Bet jos yra meilės talkininkės tame darbe.

Šalia vaidinimo pamokų, rūpinamės taip pat ir kostiumais. O jie ne visai paprasti, atmenant, kad čia bus meškų, vilkų ir visokių kitokių gyvūnų... Jau kelios siuvėjos — daugiausia aktorijų mamos, ėmėsi tuos kostiumus siūti. Medžiagų jau suradome, nuipirkome.

Jau pradėjau daryti ir dekoracijas, kurioms medžiagos daugumas taip pat jau parūpinta ar bent jau numatyta.

— Su kokiais rūpesčiais daugiausiai tenka susidurti?

— Didžiausias rūpestis yra Lietuvių Salės scena. Tai yra neblogo anga — kandidatė būgali teatro scena. Bet ji nėra teatro scena, kadangi joje nėra daugumo tam reikalingiausių dalykų.

Bet gegužės 7 dieną šitoje scenoje jau turėsim puikias drapėrijas ir įtaisymus joms užkabinti. Tai bus didžiausias patobulinimas. Antras rūpestis — tai tos scenos apšvietimas. Šis tas dabar yra, bet kad pasaka atrodytų tikrai pasakiškai — dar labai daug ko stinga. Būtinai reikalinga šviesų skirstymo lenta ir nors du prožektoriai. Tai nepigūs dalykai... Bet be to pasaka būtų ne pasaka...

Galui pranešti, kad ir čia pradžia jau yra: K. S. Karpius, asmeniškai įsiregistruodamas Jaunimo Teatro globėjui, jau padovanojo jam vieną prožektorių. Turim vilties, kad atsiras ir daugiau tokių globėjų, iš paskirų asmenų ir organizacijų tarpo, kurie stot Jaunimo Teatro globėjais ir apdovanos jį pačiais reikalingiausiais dalykais... Argi gerų norų jaunimas, kuris ir vyresniesiems rengia nemažą malonumą, nenusipelnos šitokios pagalbos?

— Kas talkininkauja šitam gražiam darbui?

— Visų pirma reikia tarti nuoširdžiausias ačiū tėvams, patikėjusiems teatrui savo dukreles ir sūnelius ir rūpestingai padedantiems jų tuose pirmuose žingsniuose. Tikiu, kad jie nesigailės tai padarę, o didžiausiu drauge su jaunuomene.

Didžiausi, daugiausiai darbo ligi šiol įdėję į tą reikalą talkininkai yra mano gerbiamieji "sponsoriai" J. Salasevičiai, kurie abu su nepaprastu užsidegimu ir tikėjimu atlieka daugybę darbų, kurių reikia scenai tinkamai įrengti ir aktorijų kostiumams gaminti. Kaip jau minėjau, jie iš dalies yra ir kalbininkai, kad šis teatras iš viso gimsta...

Toliau mano draugiška padėka Aldonai Valeišaitei, kuri ryžosi parengti vaidinimo šokius ir pati šokti (kaip žinote, ji yra čiurlioniečių šokių vadovė), ir M. Venclauskui, kuris būdamas patyręs vaikų ir jaunimo teatrų darbe, labai daug talkininkauja, padėdamas mokyti paskirus aktorius tinkamai atlikti jų roles.

Žinoma, kad tas darbas prasidėjo, turim būti dėkingi Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro ir Clevelando skyriaus valdyboms, be kurių sudaryto "atramos taško" tikrai to nebūtų buvę galima pradėti.

Jei daugiau nėra klausimų, tai leiskite dar nuo savęs pridėti, kad šios pasakos vaidintojai yra pirmieji Jaunimo Teatro pionieriai Amerikoje. Jiems vaidmenys - roles paskirtos pagal jų sugebėjimus, bet neturint jokio pasirinkimo. Dirbam vakarais ir naktimis, grįžę iš darbų. Tikėjimas, kad padarysim gerą dalyką, nugalėnuovargį ir sukelia pasiryžimą. Baisiai sunkiose sąlygose gimęs pirmasis vaidinimas bus laidas ateičiai. Būtų gera, kad kuo daugiau jaunimo ir jo globėjų susiburtų apie Jaunimo Teatro sceną. Čia laukiame ir jų lietuvių jaunųjų ar mažųjų, kurie sunkiai ar net ir visiškai nekalba lietuviškai. Bus darbo ir progos pasireikšti visiems ir kultūrinė, moralinė nauda neabejotina! Niekur tyriau nesuskamba žodis, niekur nebus gražiau apvaldytas kūnas, niekur nesuskamba tokia gaida ir niekur nerasiaime tiek jausmo, kaip scenoje. Per sceną — į žmones, į grožį, į širdį! — toks yra Jaunimo Teatro kūrejo žodis tėvams ir vaikams.

Galima pridėti — ateikime, pamatykime, apsidžiaukime ir... padėkime!

REIKALINGA MOTERIS

Lietuvė, mokanti skaltbi, prosyti, namus apvalyti, vieną dieną savaitėje, gyvenanti Naujojoje Parapijoje, prašoma paskambinti: RE 1 - 5216 arba atsilankyti sekmadienį pasitarti: 315 East 264th St.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaunimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIn 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Pažymėkit savo kalendoriuose:

Gegužės m. 7 d.

Jaunimo teatras
Vaidinimas — Pasaka

Gegužės m. 13 d.

Radijo Valandos
įvairenybių vakaras
ir šokiai

Gegužės m. 28 d.

DIRVOS vakaras
"Moterims
Neišsimeluoti" (?)
linksma komedija